IŞSIZLIK ve PAHALILIKLA SAVAŞ DERNEGİ'nin Türkiye Halkına açıklaması:

Vatandaş,

Halkımızın her türlü sömürüden kurtulması için savaşan Devrimci öğrencilerimizden biri daha öldürtüldü. Üç yıldan beri sistemli bir şekilde İşçilerimize ve Devrimci öğrencilere karşı girişilen bu haince saldırıları hazırlayanlar ile Işsizlik ve Pahalılığı yaratan, yurdumuzu siyasî ve iktisadi zulümleri altında inleten çevreler, aynı çevrelerdir. Bunlar; Amerikan Emperyalizmi ve yerli ortağı olan Finans - Kapitalizm ve onların emrindeki A. P. iktidarıdır.

Hepimizin bildiği gibi, yurdumuz bugün iktisadi ve siyasi bir krizin içine girmiştir. Krizin en önemli belirtileri olan İşsizlik ve Pahalı-

(Devamı 5. sayfada)

Sosyalist

DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ

Haftalık Siyasi Gazete ● Sahibi: Hikmet Kıvılcımlı ● Sayı: 4 ● 29 Aralık 1970 Salı ● Fiyatı: 100 Kuruş

BAŞ YAZI

Türkiye'nin teorik devrim orijinalliği

HİKMET KIVILCIMLI

Kişinin ve Toplumun Yoğurt Yeyişi:

Hiç bir Atasözü boşuna söylenmemiştir. Yeter ki biz onu yerinde kullanmayı bilelim.

«Her yiğitin bir yoğurt yeyişi vardır.»

Atasözü de öyle sayısız denemeyle bulunmuş derin bir gerçekliği anlatır. Her yiğit gibi, her Toplumun da bir yoğurt yeyişi vardır. Bilim dilinde ona, her ülkenin kendi orijinal durumu ve tutumu denir.

Sosyal «Yoğurt yeyiş»: Sosyal Devrim «yapış» tır. Türkiye de yeryüzü ülkeleri arasında bir yiğit ülkedir. Türkiye yiğitinin kendine özge bir Yoğurt Yeyişi, bir Sosyal Devrim yapışı var mıdır? Vardır.

Bu Devrim Davranışı ve tutumu dünya ölçüsünde bir orijinallik, «nev'i şahsına münhasır» oluş (türü'ü kişiliğinin tekelinde kalış) göstermiş midir?

Sosyal Devrim - Tarihsel Devrim:

Sosyal Devrim: biliyoruz, Modern çağın, yâni Kapitalizm'in icadıdır. Antika çağlarda, yâni Kapitalizmden - önceki Toplumlarda Tarihsel Devrim ağır basardı. Tarihsel Devrim'de: bir gelişkin Uygarlık, çözemediği karmaşık çelişkiler mahşeri içinde öldürdü. Tarihsel Devrime uğrayan Uygarlık: olduğu gibi, toptan, bütün sınıfları, ekonomisi, kültürü ile birlikte yıkılırdı;

(Devamı 5. sayfada)

POLONYA'da neler oluyor

Geçtiğimiz günlerde Polonya'nın Gdansk, Gdynia, Szozecih ve Elblag gibi şehirlerinde, başkent Varşova'dan açıklandığına göre gıda maddelerinde yüzde 30 artış olunca, ölümlere ve yaralanmalara yol açan hareketler oldu. Biz bu sayımızda Polonya Birleşik İşçi Partisi eski birinci sekreteri Gomulka'nın yerini alan Gierek'in radyo ve televizyonda yaptığı konuşmanın bazı bölümlerini aynen alacağız. Gelecek sayımızda Polonya olaylarını ayrıntılarıyla inceleyeceğiz.

«Polonya İşçileri Birleşik Partisi Merkez Komitesi bugün (21 Aralık) birinci sekreterliğin sorumluluklarını verdi. Sizlere, parti adına sesleniyorum.

«Geçen haftaki olaylar toplumumuzu derinliğine sarstı ve vatanımızı büyük bir tehlikeyle karşı karşıya bıraktı. Gdansk, Gdynia, Szczecin ve

(Devamı 5. sayfada)

İşsizlik ve Pahalılığı yaratan, İşçileri ve Öğrencileri öldürten Amerikan Emperyalizmine ve yerli ortakları Büyük Sermaye Çevrelerine karşı

BIRLEŞELIM, DIRENELIM

Silâhımız; Anayasal (Miting-Yürüyüş-Boykot-Grev) GENEL DİRENİŞ tir...

GÜNDEN güne şiddetlenen bu siyasi ve iktisadi zulüme karşı artık gerekli olan tek şey; miskinliği bırakıp örgütlenmek ve davranışa geçmektir. Anayasanın tanıdığı (Grev - Boykot - Miting - Yürüyüş) GENEL DİRENİŞ hakkımızı, son kertesine kadar kullanmaya hazır olmalıyız. İkinci Kurtuluş Savaşımızda ilk adım olan GENEL DİRENİŞ için; «Birleşmek, Örgütlenmek ve Bilinçlenmek.» işte parolamız budur.

AÇIKLAMA:

Tarihsel Maddecilik-Yayınevi'nin son olarak yayınladığı; «UYARMAK İÇİN UYANMALI-UYANMAK İÇİN UYARMALI» ve «MARX - ENGELS HAYATLARI» isimli kitapların son sahifelerinde gösterilen «TARİHSEL MADDECİLİK YAYINLARI» Ankara ve İstanbul adresleri yanlışlıkla konmuştur.

«Tarihsel Maddecilik Yayınları» adresi; «Sosyalist» gazetesi İstanbul idarehanesi ve Ankara'daki büromuzdur.

Okuyucularımıza duyururuz.

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

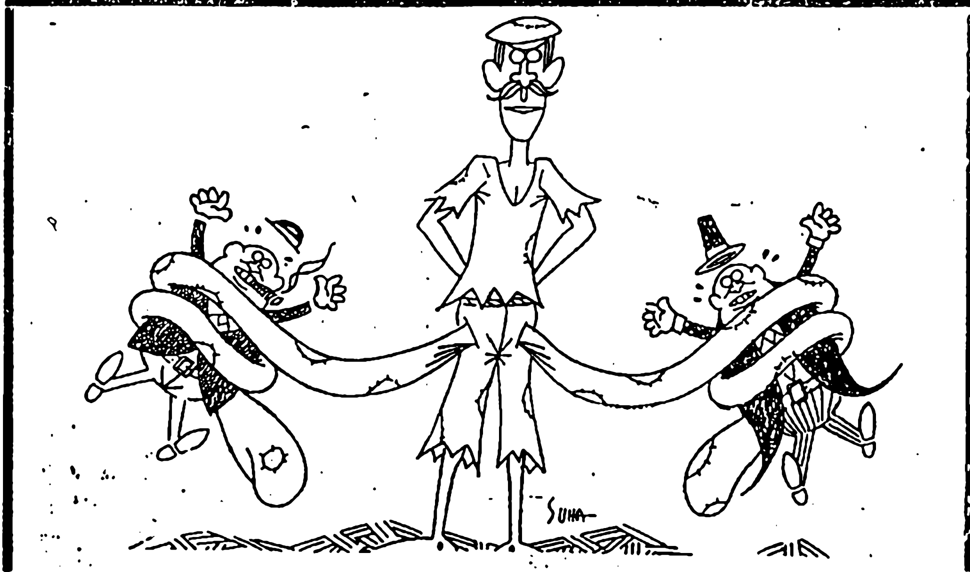
Orgl. Gürler'in mesajı

Kara Kuvvetleri Kumandanı Orgeneral Faruk Gürler; yeni yıl münasebetiyle Kara Kuvvetlerine bir kutlama mesajı yayınladı. Bu mesajın bir yerinde Sayın Gürler;

«İç bünyedeki aşırı uçların da milleti Atatürk'ün gösterdiği hedeften ayırma çabası içinde olduklarını görmekteyiz.» demektedir.

Aşırı uçlar deyimi, yurdumuzun objektif gerçeklerine açıklık getirmemektedir. Atatürk'ün gösterdiği hedeften ayrılma çabasında olanlar: Cumhuriyet Devrimi ile bağımsızlığına kavuşan Türkiyemizi, Atatürk'ün ölümünden sonra; Emperyalizmin ekonomik ve politik sömürü alanı haline getirenlerdir.. Bunların kimler olduğu da, Atatürk Devrimlerine sadık kalan bütün yurtdaşlar tarafından bilinmektedir. Genellikle, Aşırı Uçlar deyimine hedef tutulan Sosyalistler ise; Atatürk'ün gösterdiği hedefler doğrultusunda, Emperyalizme ve Yerli Ortaklarına karşı yiğitçe savaş vermektedirler.

Sayın Gürler'in de bu gerçekleri kabul ettiğine inanıyoruz.

Devrimci ölür; Devrimler sürer

Devrimci öğrenci Nail KARAÇAM da öldürtüldü. Bu kaçıncı ölüm...

Bu öldürme olayları; Amerikan Emperyalizminin ve Yerli Ortaklarının üç yıldan beri Türkiye çapında tezgâhladıkları büyük oyunun bölümleridir. Asıl amaçları; Yurdumuzu Ekonomik ve Politik bakımdan tam bir sömürge yapabilmektir. Dünya ölçüsünde bir çöküşün eşiğinde olan Emperyalizmin son debelenmeleridir bunlar.

Geberen Kapitalizm've Emperyalizm'e son darbeyi vurmak için; Emekçi Halkımızı örgütleme işinde bütün gerçek Devrimciler birleşelim

Nail KARAÇAM'a ve öldürtülen diğer Devrimci İşçi ve Öğrenci kardeşlerimize olan saygı borcumuzu ancak böyle ödeyebiliriz.

Nail KARAÇAM'in başında saygı duruşu

GENEL DİRENİŞ

Neden ve Nasıl Yapılmalıdır?..

(Yazısı 5'nci sayfada)

DÜNYADA NELER OLUYOR

● Sovyetler tarafından Ay'a indirilen LUNAKHOD-I aracı şimdiye kadar ay yüzeyinde 1.716 metre yol almıştır. Yer kontrol merkezinden verilen emirleri aynen yerine getiren ve hiç arıza göstermeyen LUNAKHOD-I, uzay tarihinde önemli bir başarı kaydetmiştir. Şimdi LUNAKHOD-I'in en güç işi iki hafta sürecek ay gecesini geçirmek olacaktır. Ay gecesi sırasında meydana gelen ve sıfırın altında yüzlerce dereceye düşen soğuklardan elektronik aletleri bozulmadan kurtulabilirse uzay tarihinde yeni bir çığır açacaktır.

● Katolik Kilisesinin yatırımları hakkında bir inceleme yazısı yayınlayan «Le libre belggique» adlı Belçika gazetesinin açıkladığına göre; Avrupa'daki kumarhanelerin yüzde 67'sini, Lâtin Amerikadakilerin yüzde 83'ünü bazı aracılar vasıtası ile Vatikan Katolik Kilisesi işletmektedir. Milyonlarca insana din yolu ile Kapitalist düzenin savunuculuğunu yapan Kilise, başlı başına bir şirketi halini almıştır. Papa ve Papazlar birer burjuvadır. Katolik mezhebinde kumarın yasak olmasına rağmen, son zamanlardaki vaizlerde bu konuya temas dahi edilmemektedir.

● OECD Genel Sekreteri Van Lenneg'e göre; Avrupa'da geniş gruplara sağlanan refah, enflâsyon karşılığında verilmektedir. İşçi isteklerini karşılamak için Ortak Pazar ülkelerindeki işçi ücret zamlarında artış yüzde 14 oranındadır. Bu oran, Federal Almanya'da yüzde 15, İtalya'da yüzde 18'dir. Fakat ücret artışlarındaki bu gelişme, hayat pahalılığı nedeniyle hiç bir değer taşımamaktadır... Enflâsyonun satın alma gücünü engelleyen baskısı; işçi sınıfının sınıf mücadelesini daha da şiddetlendirecekti.

● Ekonomik buhranlar dünya çapında kendisini günden güne belirtmeye başladı. Amerika, geri bıraktırılmış ülkelerin yanında, özellikle Avrupa ülkelerinde ekonomik gücünü arttırıyor. Fransa'da bundan bir süre önce Simca otomobil fabrikası, büyük Amerikan otomobil tröstü Chrysler tarafından, Citroen de İtalyan Fiat tarafından satın alındılar. Bu iki yabancı sektörün sermayesi Simca ve Citroen'de, Fransa'daki bir kaç milyon işsizin yanında İngiltere'de işsiz sayısı bir milyona yaklaştı.

● Bir kaç yüz bin elektrik işçisi Ingiltere'de greve gittiler. Ve İngiliz hükümeti olağanüstü hal ilân etti. Elektrikler kesildi ve hayat felce uğradı.

Amerika'da 500.000 demiryolu işçisi greve gitti. Hareketin sonucunun bugünlerde belli olması bekleniyor.

YURTDA NELER OLUYOR

● Devlet Plânlama Teşkilâtı Iktısadi Plânlama Dairesince yapılan araştırma; sınai kuruluşlardaki net kârın, öz sermayeye göre çok yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmasonucunda elde edilen bilgilere göre; sınai kuruluşlarda cari aktiflerin % 64,4'ü, cari borçlarla karşılanmaktadır. Toplum cari aktiflerin % 40.1'i müşterilere, % 34'ü stoka bağlanmaktadır. Türkiye Sınai Kalkınma Bankasına alınan krediler net sâbit kıymetlerin % 21'i kadardır. Toplam cari borçların % 52'si de Banka borçlarıdır. Tahvil ihraç firmalarının çoğu dokuma sanayii dalında faaliyet göstermektedir.

● Kültür Sarayı yangınındaki esrar perdesi yavaş yavaş aralanmaktadır. Kanlı Pazar'da Devrimci güçlere saldırmak için para ile kiralanan iki A.P. militanı, Kâmil Demirci ve Karabey Özcan'ın işçi olarak Kültür Sarayı'na alındıkları görülmüştür. Daha evvel adları dolandırıcılık, randevuculuk gibi kirli işlere karışan bu şahıslar, Kültür Sarayı'na sahne personeli olarak alınmışlar ve yardımcı olarak da kendi arkadaşlarını seçmişlerdir. Otomatik yangın söndürme âletlerinin hiç kullanılmamış olması, bu şahıslarn üzerindeki şüphelerin artmasına sebep olmaktadır.

● Sinop il ve ilçelerinde demir, arap, sütlü ve cinsi elma yetiştiren üreticiler güç duruma düşmüştür. Avrupa piyasalarında aranan bu elmalar, zamanla gerekli pazarlama ve reklâm yokluğu nedeniyle yerini yabancı menşeli elmalara bırakmıştır. Sinop ve ilçelerindeki yüz bin elma üreticisi, Teknik Ziraat Müdürlüğünü suçlamaktadır. 1957 - 58'de dikilen fidanlar 12 - 13 yaşına gelerek ürün vermeğe başlamışlar. Fakat Teknik Ziraat Müdürlüğünün pazarlama ve reklâm yapmaması nedeniyle Avrupa piyasalarına sürüm yapılamamıştır. Bozuk düzenin zararını üretici köylüler çekiyor.

● Denizcilik Bankası'nda çalışan işçiler bir bildiri yayınlayarak «Denizcilik Bankası'nın her çeşit işi yapacak tezgâhları ve elemanları olduğu halde, bir çok işlerini özel teşebbüse yaptırdığını ve hattâ iflâs etmek üzere olan bir özel firmayı bu sayede kurtardığını» ileri sürmüşlerdir. İşçiler: «Kendi atölyelerimizde birinci sınıf boya imal edilirken, özel teşebbüsten ikinci sınıf ve daha pahalı boya alınmaktadır. Ayrıca müteahhitlere verilen işler Tersanenin takım ve malzemeleri kullanılarak yaptırılmaktadır.» Demişlerdir. Her yıl milyonlarca lira zarar eden Denizcilik Bankası'nın zarar sebebi böylece işçileri tarafından meydana çıkarılmış bulunuyor.

Sosyalist

Sosyalist: Haftalık Siyasî Düşünce ve Davranış Gazetesi ● Sahibi ve Başyazarı: Dr. Hikmet Kıvılcımlı ● Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Hidayet Kaya ● İdare yeri: Çatalçeşme Sok. No: 17/1, Cağaloğlu — İstanbul. Tel: 22 77 76 ● Gazetemize gönderilen yazı ve resimler neşredilmese de iade edilmez ● İlân: Anlaşmaya bağlıdır. ● Abone şartları: Yıllık: 50 TL. Altı aylık: 25 TL. Üç aylık: 12,5 TL. ● Dış ülkeler için ayrıca posta ücreti ilâve edilir ● Dizgi ve Baskı: Türk İş Gücü Matbaası, Arifpaşa Sok. Yeni Kurt İş Han No: 12, Cağaloğlu — İSTANBUL.

GAZETEMİZİN ANKARA BÜROSU: Sümer Sokak, Venüs Apt. Daire: 13. Demirtepe — ANKARA.

-GENEL GREV-
Nedir - Tarihi ve işçi Sınıfı Mücadelesi

— 3 —

Bu yazı serisi bir arkadaş tarafından hazırlanmıştır. «Sosyalist» gazetesi görüşlerini ayrıca açıklayacaktır.

1 Mayısta işçilerin yaptığı gösteri muhteşemdi. 2 Mayısta TUC önderleri Başbakanla görüşmeye başladılar. Nihayet iki saf karşı karşıya gelmişti...

3 Mayısta Başbakan, maden işçilerinin taleplerinin reddedildiğini bildirdi. Ertesi gün TUC genel grev bildirisini ilân ediyordu. Böylece 4 Mayısta tarihi genel grev başladı. Ülke çapında bütün işler durmuş ve genel greve ilk hamlede 3,5 milyon işçi katılmıştı. Heyecan ve moral işçilerde fevkalâde yüksekti. Genel grev şiarları şöyleydi: Askerle dostluk kurun; HER KES MADENCİLERİN ARKASINDA; HER ŞEHİRDE EYLEM KOMİTESİ. TUC, 5 komite kurdu: a) Ulaştırma ve muhabere komitesi, b) İstihbarat komitesi, c) Gıda donatım komitesi, d) Kontrol ve talimat komitesi, e) Mali komite. Genel grev süresince, sendikacılar arasındaki rekabet ve karşıt duygular bir süre için örtbas edildi... Her sendika kendi grev komitesini kurmuştu. Genel grevi Alman, Sovyet, Hollanda, Amerika, İrlanda vs. İşçileri fiilen destekliyorlardı.

Grevin üçüncü gününde katılan işçi sayısı 4 milyona yükseldi. Ülkede bütün işletmeler grevci işçilerin yönetimine geçmiş ve hattâ kamu işleri de grevcilerin yönetimine geçmişti. Dâvalara, işçilerden müteşekkil komiteler bakıyordu ve işçiler bu iş için mahkemeler teşkil etmişlerdi. Grev, fevkalâde başarılı devam ederken, TUC önderleri devlet yönetiminin işçilere devredilmesine ramak kala ürkerek, genel grevin sadece bir iş anlaşmazlığı olduğunu ilân ediyorlardı. Böylece 9 gün süren genel grev TUC önderlerinin ürkekliği, oportünistliği ve açıkça ihanetleri sonucu, bedbaht bir gerilemeye yol açıyor ve Ingiliz işçi sınıfı iktidarın eşiğinden dönüyordu.. İngiliz işçi sınıfının bir makina intizamı heyecanı ile yürüttüğü genel grev, grev komitesindeki bir kaç korkak ve satılık sendika önderi yüzünden felce uğradı...

Bundan sonra meydana gelen genel grevlerden 9 Nisan 1958'de Küba'da patlak veren genel grev başarısızlıkla sonuçlandı. Fakat, 31 Aralık 1959'da Batistanın ülkeyi bırakıp kaçması ile, Amerikan Elçisinin yardımını alan ileri gelen askeri şefler bir hükümet darbesi yapmağa yeltendiler. Bunun üzerine Kastro, bir genel grev tertibini istedi ve yapılan büyük genel grev tam bir başarı sağlayarak darbeyi önledi.

Yakın zamanlarda iki büyük genel grev görüyoruz: Fransa ve İtalya genel grevleri. 1969 Mayıs ayında Paris'te öğrencilerin başlattığı boykotlar, Paris işçilerinin geniş ölçüde işlerini bırakması ile büyük bir genel grev şekline dönüştü. İlk başta genel grevi destekleyen CGT (Fransız İşçi Konfederasyonu) ve Komünist Partisi daha sonra hareketin işçilerin insiyatifinden çıkarılması yeltenişlerine karşı desteklemekten vazgeçtiler ve genel grev durduruldu. İtalya'da; yiyecek, giyecek, yakacak fiyatlarının ve en çok mesken kiralarının artması sonucunda işçiler zor duruma düştü. Bunun üzerine bütün iş kollarında çalışan 15 milyon işçi 19 Kasım günü, önce 24 saat süren bir genel grev yaptı. Fakat kapitalist sınıf para ile tuttuğu adamlarını grevi hazırlayan sosyalistleri dövmek ve sindirmek için sokaklara salınca, işçiler karşı koydu ve tekrar grevlere girişildi. Grevler bütün İtalya'ya tekrar yayıldı ve bazı kazançlar sağlandı. 1970 Eylül ayında İtalya'da ikinci bir genel grev teşebbüsü, hükümetin istifası üzerine yapılmadı.

Mevzii ve küçük grevler, yaygınlaşarak ve büyüyerek, siyasi veyahut iktisadi kitle grevlerini, Genel Grevleri meydana getirirler.

Bütün bu anlatılanlardan şöyle bir sonuç çıkarabiliriz: Genel grevler, ülkedeki ekonomik, sosyal, politik ve psikolojik şartlardan doğar. Hayat pahalılığının ve işsizliğin, politik baskı ve zulümün, bozuk düzenin had safhaya varması sonucu, yer yer patlayan grevler, bir nehre akan dereler gibi genel grevi meydana getirirler. Proleterya Partisinin görevleri; bu şartları kavramak, zamanı iyi tayin etmek, fakat bir defa genel greve başladıktan sonra, tam kararlılıkla hareket ederek, geriye dönmemektir. Son derece iyi bir organizasyon ve malî destek şarttır... Bir defa genel grev havasına giren ve daha önce tereddüt eden işçiler bile, sonradan grevin en ateşli taraftarları olurlar. Genel grevlerde özellikle ulaştırma ve kamu hizmetleri gibi stratejik iş kollarının önemi büyüktür. Siyasî nitelik taşıyan genel grevlerde bu iş kollarının mutlaka ilk plânda greve katılmaları öngörülmektedir.

Türkiyede Sosyalizm'in Tarihi
BEBEL'in görevi

A. CERRAHOĞLU

Türk okurları, August Bebel'ın adile, ilk defa 1871 de karşılaşmışlardı. Daha sonraları bizde, muhtelif tarihlerde, çeşitli vesilelerle, Bebel'den bahsedilmiştir. Resmi, ilk olarak, sosyalist Iştirak dergisinde basıldı. Bebel, bu resimde, elinde kırmızı bayrakla, bir nümayişin önündedir. Resmin altında: Alman Sosyalist Reisi Bebel'in amele ve sosyalistler ile nümayişi (*). Ölümünden sonra, ise, şahsına ve doktrinine karşı, sosyalist basın dışında da, alâka sürüp gitti. Vereceğimiz örnek bunu göstermeğe yarayacak özelliktedir. Ve Peyam'ın ilâvesinde yayımlanmıştır... Hadisât-ı içtimaiye (sosyal olaylar) rübriği altında yayınlanan yazı «August Bebel'in Vazifesi» başlığını taşıyordu:

«Bizim gazetelerde de adı ekseriyetle tekrar edilen meşhur Alman Sosyalist Reisi Bebel geçen yaz vefat etmişti. Bebel, Rayhştag'ta ve bütün Almanya'da büyük bir hüküm ve nüfuzu haiz ve Avrupaca pek ünlü bir ihtiyardı.

Kendisi yarım asırdan fazla bir müddet sosyalizm için çalışmış bir zat olup, bugün Almanya'da o kadar kudretle hükümrân olan büyük sosyalist partilerini bu kuvvet derecesine yükselten başlıca bir mücahitti.

Sosyalizm, yalnız Almanya'da değil, bütün Avrupa'da son yıllarda kazandığı ilerlemeleri kısmen Bebel'e borçludur.

Onun sosyalizm için ettiği hizmetleri anlamak, Avrupa'da ve özellikle Almanya'da sosyalistlerin yaptıkları işlere vukuf kazanmaktır.

Bilindiği gibi, sosyalizm, Avrupa'da Fransız Devrimi'nde doğmuştur.

İnsan haklarını ve yurttaşların mutlak ve esaslı surette eşitliğini ilân ettiği vakit, Büyük Fransız Devrimi, siyasi demokratizme vücut vermiş; ve, böylece, sosyalizmi doğurmuştu.

Eğer, bütün insanlar hür ve eşit olarak doğuyorlarsa falan ve filân adamın, asil babadan doğduğu için, yurttaşlarında olmayan bir takım hükümlere sahip olması, bir takım siyasî imtiyazlara malik olup, bir takım görevler yapması canavarca bir hareket ise; falan ve filân adamın zengin bir aileden doğduğu için, hükümlerin en büyüğüne, imtiyazların en rezaletengizi olan zenginlik imtiyazına mâlik olması daha canavarca bir şey olmaz mıydı?

Ve, bütün insanların özgür ve eşit olarak doğduklarını iddia ederken, bir takım adamların, zengin oldukları için, hiç bir şey yapmaksızın yaşamak ve arabalarda gezdiklerini görmek, aynı zamanda da bu talihe mazhar olmayarak doğmuş olan bedbahtların yaşamak için günde on saat çalışmak ve ötekilerin arabalarından sıçrayan zifoslarla kirlendiklerini bilmek dayanılabilir bir hal olur muydu?...

İşte böylece demokratik akımla sosyalist akım, ikisi de aynı kaynaktan fışkırdı. Büyük Fransız Devrimi asalete, beyzadeliğe karşı ne yaptıysa, sosyalizm de servete, zenginliğe karşı onu yapmak için çalışmaya başladı.

İlk sosyalist nazariyecileri Fransızlar ve İngilizler olmuştu. Bunlar ilmî görüşten yoksun hülyaperverlerden, ütopistlerden ibaret idiler.

Fakat, meseleye Almanlar girince, ütopistlerin yerine, ciddî ve derin fikirli düşünürler - Karl Marks'lar, Frederik Engels'ler, Ferdinand Lasaller, Karl Rodbertüs'ler geçti. Bunların hepsi, büyük ekonomistlerin bilgi okulunda yetişmiş ciddi bilginlerdi. Şimdi üstatlarının nazariyelerini çürütmek için mücadele ediyorlardı.

Ciddî Almanlar hafif Fransızların yerine geçince, fennî sosyalizm (İLMÎ SOSYALIZM) kurulmuş oldu. Çok geçmeden, büyük bilginlerden birkaç tanesi

(Devamı 7. sayfada)

İŞÇİ SINIFIMIZ

İş Kanunu ve Türkiye işçi sınıfı

METİN AKTAN

Bundan bir süre önce gazetelerde bir haber çıktı. Anayasa Mahkemesi 931 sayılı İş Kanununa karşı C. H. P., Türkiye İşçi Partisi ve Birlik Partisi tarafından yapılan itirazları bazı hususlardan kabul edip, iptal etti. Bu haberle beraber tartışmalar da başladı. Çünkü öyle bir durum meydana gelmişti ki, iki buçuk, üç milyonluk çalışan sınıfı ilgilendiren çalışma mevzuatı havada kalmış ve iptal edilen 931 sayılı kanunun yerine yenisi yapılmadığından eski iş kanunu olan 3008 sayılı kanun mu geçerlidir, yoksa geçerli değil midir şeklinde tartışmaya yol açan acayip bir durum meydana çıkmıştır. Dünyanın diğer burjuva parlâmentolarında böylesine gülünç durumlara meydan verilmediği halde, bizim müsvedde burjuvalarımızın temsilcisi olan Millet Meclisi her zaman olduğu gibi gene gülünç duruma düşmüştü.

Bilindiği gibi, muhteşem 15-16 Haziran işçi hareketinden sonra tatile giren Meclis yan gelmiş yatmış ve meclis başkanlığı seçimini bahane eden milletvekilleri, özellikle muhalefet saflarına mensup milletvekilleri, hakkındaki dedikodular göklere çıkmış olan Başbakanı devirmek ve bir meclis darbesi yapmak için bir aya yakın meclis başkanlığı seçimleri dolayısı ile işverenler sınıfı arasındaki ilişkileri düzenleyen ve namuslu olmamasına rağmen gene de işçilere bazı haklar tanıyan İş Kanununu kim düşünür. Boğazına kadar yolsuzluklar, içine batmış, çürümüş kapitalist düzeni kurtarmak çabasına düşmüş burjuva partileri, işbaşındaki ipliği pazara çıkmış kadro yerine daha henüz ipliği pazara çıkmamış yeni bir kadroyu işbaşına geçirme formülleri aramaktadırlar. Bu formüller arasında ünlü Yahya Han formülü veya askeri sağcı diktatörlük formülleri vardır. Bir süreden beri askeri bir sağ diktatörlük üzerine oynayan bazı gazeteler, İnönü'nün buna karşı çıkması ile, bu sefer bir meclis darbesi peşinde koşmaya başladılar. Ve halen bu formül peşindeler. Niyetleri, gittikçe derinleşen iktisadi buhranın suçunu içinde olduğumuz çürümüş kapitalist düzene değil de, bu düzenin halen işbaşındaki temsilcilerine yüklemektir. Ve şüphesiz, yeni seçimler düzenleyip halkı bir süre daha oyalamak istemektedirler.

Ama bu arada, İş Kanunu yokmuş, yenisi hazırlanmamış kime ne. Bu durumdan işverenler şüphesiz çok memnundurlar. Nasıl memnun olmasınlar? Daha geçen gün, Tekstil İşçileri Sendikası Genel Başkanı, bir hususu görüşmek üzere Bölge Çalışma Müdürlüğüne uğradığı sırada, kendisine böylece işlerin çok hafiflediği ve çalışma müfettişlerinin şikayetleri artık incelemedikleri bildirilmiştir. Şimdi iş, işverenin iyi niyetine kalmış görünüyor. Şöyle ki: Toplu sözleşme yapan işyerlerinde bu sözleşme hükümleri uygulanacak, yalnız eğer o toplu sözleşmede İş Kanununa atıflar varsa ne olacak? İşte o zaman bu durumda dahi işveren bunu ister uygular, ister uygulamaz. Eh, çalışma müfettişleri de aldıkları talimat gereğince, şikâyetleri dinlemediklerine göre kime şikayet yapacaksın? Toplu sözleşmelerde öyle maddeler vardır ki, iş kanununda yazıldığı gibi ibaresi yer alır. İş Kanunu uygulanmadığına göre demek ki bu maddeleri işveren uygulamaya bilecektir. Meselâ, yıllık izinler, kıdem tazminatları, ihbar tazminatları, haftalık iş saatleri, 16 yaşını doldurmamış çocukların 8 saatten fazla çalıştırılmamaları meselesi, işyeri güvenlik tedbirlerinin çalışma müfettişleri tarafından denetlenmesi ile ilgili 56. madde işe son verme ile ilgili maddeler, fazla mesai ek ücreti ile ilgili maddeler, asgarî ücretlerin iki yılda bir yeniden tespiti ile ilgili hükümle, bunların hepsi sözleşme ile ayrı ayrı tespit edilmediği takdirde, battal olacaklardır. İşverenler elimizde kanun yok ki, neyi uygulayacağız diyebileceklerdir. Bütün bunlar, sözleşme yapmış işyerlerinde olabildiğine göre, ya sözleşme yapmamış işyerlerinde ne olacak? Oralarda işverenler rahatça İş Kanununun hiç bir maddesini uygulamayabileceklerdir.

Gerçi, İş Kanununun işçi lehine gözüken maddelerinin İş müfettişleri ile kontrolü gülünç derecede zayıf olmakla beraber, gene de bir kanuna dayanılarak şikayet etme ihtimali vardır. Fakat şimdi bu da yok. Hiç bir kontrolün yapılmadığı binlerce iş yerinde köleler gibi çalışan on binlerce işçi artık başvuracak bir makam da bulamayacaklar. Onlara işveren «Hadi defol. İşine son veriyorum» cümlesini rahatça söyleyebilecek ve eğer o işçi kıdemli işçi ise, mahkemede kıdem tazminatını talep dahi edemeyecektir. Hükümeti yönetenlerin çok sevdikleri bir cümle olan, hukuksuz hukuk düzeni. Kapitalist soygun düzeninde kanun ve hukuk düzeninden bol bol bahsedenler, daha geçenlerde «Her demokratik düzende bir parça anarşi olur» diyorlardı. Kanunların uygulanmasını isteyenlere anarşistler diye saldıranların düzeninin aslında kanunsuz ve anarşik bir düzen olduğu artık iyice açığa çıkmıştır. Bütün bu durumlar gereğince, işyerlerinde işçiler haklarını işverenlerden bizzat yumrukları ile aldıkları takdirde, onları kimse suçlayamaz. Çünkü, düzensiz düzen onları buna zorlamaktadır.

Kapıcılar diyor ki:

Geçtiğimiz hafta Pazar günü Kapı Genel - İş Sendikası, hükûmeti protesto eden bir yürüyüş düzenledi. Sendikaya bağlı 2-3 bin kadar kapıcı yürüyüşe katıldı. Yürüyüş saat 1'de Beşiktaş'da Barbaros alanında başladı, Taksim'de sona erdi. Yürüyen kapıcıların yanı sıra büyük bir polis kitlesinin yürüyüşü izlemesi gözden kaçmadı. Yürüyüş başında «İsteriz, isteriz» sesleri ortalığı çınlatmaktaydı. Bir süre sonra bu genel isteğin sigortalı olma isteği olduğu anlaşıldı.

Pankartlarda şu yazılar dikkati çekmekteydi: «Kaçıncı sınıf vatandaşız.» «Alın teri sömürüsüne paydos.», «Zafer ezilenlerindir.», «İşçi kardeş dâvana sahip çık.»

İstanbul'da bulunan 80 bin kapıcı, odacı ve kalorifercinin 40 bini sendika üyesi. Sendika, 1964 yılında İstanbul'da kurulmuş. Bu protesto ile istekler kabul edilmezse Sendika Genel Greve gitme kararında.

Karanlık, rutubetli, izbe gibi bodrum katlarında 250 - 300 liraya ev sahiplerinin emrinde çalışan, günün her saatinde bakkala, kasaba koşturulan kapıcılar «bu angarya sistemine son vermenin zamanı gelmiştir» diyorlar. Kapıcılar, çoluk, çocuk bu ıslak, rutubetli, karanlık yerlerde sefil hayat yaşamaktadırlar. Güneş yüzü görmeyen ve 250 - 300 lira ile beslenemiyen kapıcı çocukları solük benizli, kavruk ve hasta kalmaktadırlar.

Kapıcı, odacı ve kaloriferciIerin isteklerini şöylece özetleyebiliriz:

1 — Daha fazla ücret,
2 — İnsanca daha sıhhi yerlerde yaşamak,
3 — Sigortalı olmak,

İşsizlik, pahalılık gün, gün artmakta ve yoksul halkımızın sırtına yüklenmektedir. Ekonomik ve siyasi krizin ortasına düşüldüğü günümüzde İstanbul'un kapıcı, odacı ve kaloriferciIeri haklarını alamazlarsa Genel bir Greve gitme kararındadırlar.

Hacettepe sağlık işçileri

Hacettepe Üniversitesi sağlık işçileri, âcil poliklinik ve âcil ameliyathane dışında işbaşı yapmadılar ve bir protesto yürüyüşü yaptılar.

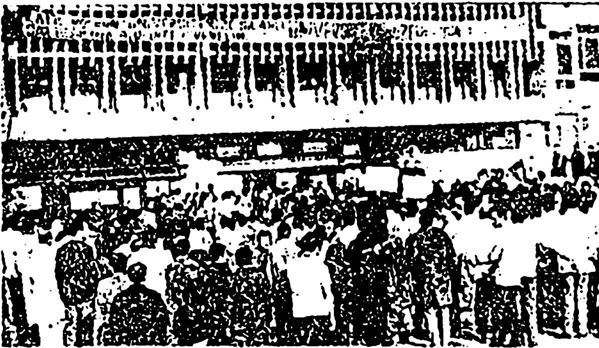
Hacettepe Üniversitesi'nde çalışan sağlık işçileri, yine Hacettepe'de kurulan İşçi - Gençlik Dayanışma Derneği'nin 15 Aralık 1970 günü hazırladığı, işçilere yapılan haksızlıkları protesto yürüyüşüne geçmişlerdir.

Boykot, bugüne kadar yüksek maaşlıların tümünün ücretlerinin ödenmesine rağmen, işçilere yüzde 70'lerin bile verilmemesi üzerine başlamıştır.

İşçiler, maaşlarının tümünü, mesaide giyecek elbise ve ayakkabı, personel servis arabası, kesilen ek ücretlerin ödenmesi ve işçi ailelerinin parasız tedavi ve muayeneleri gibi demokratik istekler ileri sürmüşlerdir.

Bütün servislerde işbaşı yapılmamış ve forum'da and içildikten sonra Sağlık Bakanlığı'na kadar protesto yürüyüşü yapılmış, Sağlık Bakanlığın önünde bir süre protestoda bulunan işçiler üniversiteye dönerek rektörlük önünde «Rektör istifa». «İşçiyiz güçlüyüz» diyerek rektör ve yöneticileri protesto etmişlerdir.

İşçilerin maaşlarının yüzde yüz'ünü almış, diğer istekleri ise başhekimlik ve işçi temsilcileri ile görüşülmektedir.

İşçi Arkadaşlarımıza duyuru:

Bazı işçi arkadaşlarımızdan, «Sosyalist» gazetesinin fiyatının düşürülmesinin mümkün olup olmadığını soran mektuplar alıyoruz. Bazı işçi kardeşlerimiz de, gazetemizde çıkan yazılardan bazılarını ve kullanılan kelimelerden bir kısmını anlayamadıklarını bildiriyorlar.

Gazetemiz, daha doğrusu gazeteniz; maddi imkânlar bakımından güçlü değildir. Binbir türlü zorluğa göğüs gererek çıkabilmektedir. Bizim de arzumuz; Gazetemizin fiyatını düşürmektir. Fakat bugünkü şartlar içinde buna imkân yoktur. Ancak, şöyle bir hal çaresi bulabildik:

İşsiz olan, maddi bakımdan çok sıkıntılı durumda olan işçi arkadaşlarımız; adreslerini bize bildirirlerse, kendilerini bedava abone yapacağız.

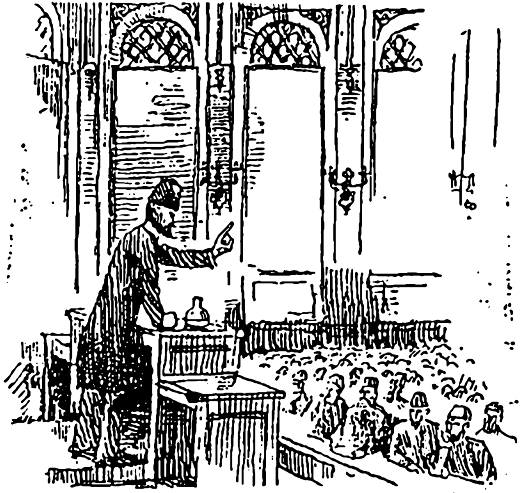
Arkadaşlar,

Gazetemiz bir kadro gazetesidir. Geniş İşçi ve Köylü yığınlarına hitap edebilmek görevi ile çıkmamaktadır. Amacımız; İşçi Sınıfımızın, Devrimci Gençliğimizin ve aydınlarımızın içinden, Bilimsel Sosyalizmi iyice kavrayacak ve pratikte; İşçi Sınıfımıza, Köylümüze ve tüm emekçi halkımıza yol gösterebilecek kadroları yetiştirmek, eğitmektir. Bunun için bazı teorik yazıları da yayınlamak zorundayız. Ancak, her sayı gazetemizde çıkan, anlaşılması zor kelimeleri açıklamak için bir «Sosyalistin Sözlüğü» sütunu yapacağız. Teorik yazıların da, mümkün olduğu kadar anlaşılır olması için çalışacağız.

TARİHİMİZDE İŞÇİ HAREKETLERİ

TATİL-İ EŞGAL KANUNU MUVAKKATİ:

ÇİZEN: TAN ORAL

Yabancı sermayeye ait büyük şirketler, 1908 Ağustos - Eylül aylarındaki grev dalgaları üzerine; komprador İttihat ve Terakki - Hükümetini işçiler aleyhine kanunlar çıkartmaya zorlamıştı.

15 Ekim 1908'de «Tatil-i Eşgal Kanunu Muvakkatı» aleláccele meclisten geçirilip yürürlüğe girdi. Bu kanunla işçi hareketleri kısıtlandı ve baltalandı.

Dahiliye Nâzırı Ferit Paşa, Vekiller Heyetinde sosyalizmi benimseyen işçilere çatıyor.

Kanunun çıkışından önce başlayan Samsun Tütün işçilerinin grevi kanunun çıkışından sonra da devam etmiştir. -26 Ekim 1908- Olaylı geçen grevde, bugün olduğu gibi polis işçilere saldırmış, 2'si ağır olmak üzere 10 işçi yaralanmıştır... İşçiler aldıkları %20 - %25 zamdan sonra grevi sona erdirmişlerdir.

Tarihte Büyük Devrimciler:

— 3 —

JOHN BALL

John Ball, 1381 İngiltere Köylü ayaklanmasının lideridir. John Ball: «Dostlarım! İngiltere'de işler kötü gidiyor; servet ortaklığı olmadıkça, efendiler ve toprak köleliği ortadan kalkmadıkça, insanlar arasında eşitlik sağlanmadıkça da kötü gitmeye devam edecektir. Efendiler hangi hakla bizi egemenlikleri altında tutuyorlar? Bu hakkı almak için ne yapmışlardır? Bize niçin baskı yapıyorlar? Onların yiyip içtiklerini üreten biz değil miyiz? Onlar ipekli elbiseler, kürkler giyiyorlar. Oysa bizim sırtımızda kaba urbalar var. Onlar bol bol şarap içip, en güzel yemekleri yiyorlar. Oysa biz kara ekmek yiyip, su içiyoruz... İçinde yaşadıkları lüksü bizim emeğimiz sayesinde elde ediyorlar.» diyordu.

1377 yılında İngiltere Kralı Edvard III ölünce, yerine 11 yaşındaki Rişard III geçmişti. John Ball, «kral olarak 11 yaşında bir çocuğu başta tutan ülkeye yazık» diyordu. 1381 yılında başlayan köylülerin ayaklanması, İngiltere'nin bütün Güneydoğu bölgesine yayılmaya başladı. Londra'nın Kuzey ve Güney bölgelerindeki köylüler de; bir çok şeflerin önderliğinde ayaklanmayı sürdürdüler. Ayaklanan köylüler Londra'ya doğru yürüyüşe geçtiler. Yürüyüş sırasında, şehirlerdeki yoksul halk kendilerine yardım etti... Londra'ya girdiklerinde bütün atölyelerdeki işçilerin de kendilerinden yana olduğunu gördüler. Bankerlerin evleri yağma edildi, şehrin kapıları tutuldu.

John Ball ayaklanmış bu kitlelere etkileyici konuşmalar yaptı. Kral, asiller, dükler, arşövekler korkularından kaleye sığındılar. Şehre hâkim olan ayaklanmış köylüler, asilleri cezalandırdılar. «Biz adaletin ve hakikatın savunucularıyız, hırsız değiliz!» diyorlardı.

Güçlenen köylüler kaleye yürüdüler. Kralla görüşmek istediklerini söylediler. Teklifi kabul eden krala: eşit ve hür olacaklarını tekrar ettiler. Bu görüşmede köylü şefleri bulunamamışlardı. Durumu fırsat bilen kral; köylülere isteklerini kabul ettiğini, köylerine dönmelerini öğütledi... Bu sözlere kanan köylüler Londra'da silâhlı küçük bir grup bırakarak bölgelerine çekildiler.

Bunu fırsat bilen asilzadeler kalan köylüleri vahşiçe öldürttüler. Ardından daha geniş bir katliâma girişerek ayaklanan köylülerin hepsini kılıçtan geçirdiler. John Ball'de yakalanarak öldürüldü.

İşçi - Köylü kardeş;

Büyük zenginlerin ve patronların sahte sözlerine kanıp, haklı mücadelenden taviz verme, vazgeçme!...

Bunalım Patlıyor..

HİKMET KIVILCIMLI

(Geçen sayıdan devam)

Ortak Pazar'a Yutuluş:

O zaman, Şirketlerle Hacıağalar kestirmeden gittiler. Eski batakçı Osmanlı Derebeğiliğinin yoluna başvurdular: Ödünç - İstikrâz!.. Batı kapitalizmine el açtılar. Ne var ki, o güne dek aldıkları ve çarçur ettikleri yabancı gâvur sadakaları ile, Türkiye'yi yüz yıl altından kalkamayacağı borçlara boğmuşlardı.

Yabancı Emperyalist Devletler de, daha fazla ödünç para verebilmek için Türkiye'yi Yabancı Sermayeye ipotek ettirme zamanının artık gelmiş, geçmek üzere olduğunu sezdirdiler. İpotek: bütün gazozcu ve montajcı yatırımlarla çoktan pekiştirilmişti. Şimdi toptan yer altı madeni, petrolu, yerüstü varı yoğu ile tüm Türkiye'yi Ortak Pazar'a yutmak gerekti.

Vatanları Satanlar:

Ortak Pazar'a girmenin, hele küçük ve geri bir ülke için yeniden sömürgeleşme olduğu ortadaydı. Bu girişimin millî sınırları hiçe saymak olduğunu, artık Sol'lar bir yana, Sağların en Sağı olan «Milli Nizam» Partisi ele aldı. Genel Başkanı Molla Profesör, Türkiye Büyük Millet Meclisine verdiği Gensoru önergesinde şunları açıklıyor:

«Ortak Pazar Sevr Anlaşmasından daha ağır hükümler getiriyor.» Bu hükümler «Hükümranlık haklarımıza» aykırıdır. «Şehit kanıyla alınan topraklarımızı parayla satabilecek babayiğit varsa görelim.»

Kendi sorusuna kendisi karşılık verircc, «Babayiğit»i parmağıyla gösteriyor:

«Demirel hükümeti, bu anlaşmayı bir ticaret anlaşması gibi göstermektedir. Aslında anlaşma, Avrupa ile tek bir Devlet olmak gibi siyasi ve ideolojik amaçları gizlemektedir.» (Gazeteler, 13-12-1970)

İş buraya gelip dayanınca, Şirketler ve Hacıağalar ne yapabilirler?

Yeryüzünün her geri ülkesinde Finans - Kapitalin casus ağlarıyla kurduğu Faşist Cunta iktidarı getirilir. Kendi yarattığı ve azdırdığı sözde «Anarşi» ortadan kaldırılmak istenir. Yâni, Vatanın ve Milletin satıldığını süngü gücü ile hiç olmamış göstermeye çalışır.

Birinci Kuvayimilliye Lideri İ. İ. Paşa Çorlu İlçe Kongresine şunları bildiriyor:

«Bugünkü Devlet ve Hükümet yokmuş gibi, rast gelenin sokağa hâkim olduğu çekişmesi sona ermelidir.»

Finans - Kapital tehakkümü bu dileğe ne der? Komando silâhlandırır. Bununla birlikte rüzgâr eken fırtına biçer. Çünkü Türkiye'nin Silâhlı Güçleri: ne Padişah ordusudur, ne Yunan Kralı kuludur. Yüz elli yıldan beri gerekince Padişaha karşı Vatanı ve Milleti savunma geleneğini yaşatır. Ya bu yol 27 Mayıs daha derin Halk Bilinci ile dirilirse?

Onun için kimse Ordu ile şaka etmek istemiyor. Ama, böylesine göze batan Finans Kapital Provokasyonlarına sonuna dek dayanabilecek mi?

İsrail Tekesi:

Şimdi, Bunalımın temel nedeni, artık herkesin «Bozuk Düzen» dediği: Finans - Kapital Tekelciliği ile Tefeci - Bezirgân Vurgunculuğudur. Yâni Türkiye'ye tehakküm eden Modern ve Antika 2 sınıf: Tekelci ve Vurguncu İmtiyazlarını sistemleştirmişlerdir. Bu sistem sürüp gittikçe, 2 tehakkümcü sosyal sınıf içinden şu veya bu kişiyi yahut aileyi parmağa dolayıp yapılan tahrikât ve propagandaların anlamı nedir?

O iki Tekelci ve Vurguncu Sınıfı zemzemle kusursuz melâikeler gibi korumak istiyorlar. Onların egemen oldukları sisteme bireycil Tekel ve Vurgun bozuk düzeninin toz kondurmamak için, şu veya bu kişiyi, bilemedin şu veya bu aileyi hepsi hesabına kurban edip soygunu kıyamete dek sürdürmektir. Her zamanki çok örneklerinden İsrail Tekesi oyunu bilinir. İsrail oğulları her yıl, toplantıları ortasına bir teke koyarlar ve o yıl içinde yedikleri bütün herzeleri, işledikleri tüm günahları o tekenin yaptığını söylerler. En sonunda bütün günahları yükledikleri tekeyi keserler. Tanrıya iletilen bu kurban, İsrail oğullarını tertemiz etmeye yarar.

Türkiye, Orta Doğu gelenekleri ile, ikide bir egemen politikada işlenmiş bütün suçlar; için öyle bir Günah çıkartma Tekesi bulmakta pek ustadır. DP çağının Günah Tekesi: Menderes oldu. Astık kurtulduk. Menderes'i Menderes yapan ve oynatan asıl (Tefeci - Bezirgân + Finans - Kapital) sınıfları anadan doğma suçsuz, «piyrü pâk» sayıldılar. Tekel ve Vurgun, eskisinden daha görülmedik ölçülerde aldı yürüdü.

Tekeyi de Unutturacak Kuzu Kurbanlar:

AP çağı için daha yağlı bir Günah Tekesi bulundu: Demirel-gil. Elbet onlar İsrail'in Tekesi kadar «mâsum yaratık» değildirler. Ama, Demirel'leri, atandığı Şirketin başından çekip alarak AP'nin ve hükümetin başına dikiveren Yerli - Yabancı Finans - Kapitalistler zümresi, bütün günahlarını kukla Demirel'i kurban etmekle bağışlatabilir mi?

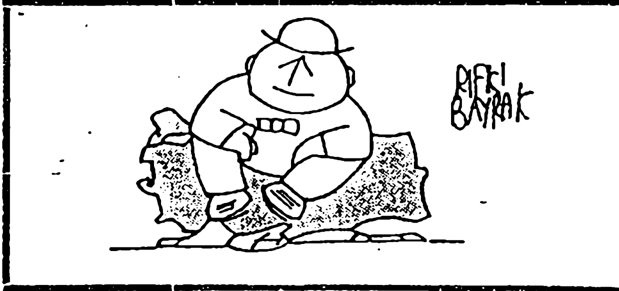
Görünürde: bütün Siyasi Partiler, görünmezde: bütün Finans - Kapitalistler ve Tefeci - Bezirgânlar o İsrail Tekesi törenini kutluyorlar. Delik deşik olmuş batan Tekelci ve Vurguncu gemilerini bir yol daha kurtarmak için Safra atıyorlar. Bütün suçu Demirel'e yükleyip, onu Kurban etmekle göz boyuyorlar. Ortalığı kaplayan «Demokratik» telaş ve heyecan o Ortaoyununun sahneye konulu şudur.

Dahası var. Politika oyuncularımız her zaman 1 taşla 2 kuş vururlar. Ve Halkın iflâhını keserler. «Sol» un içine sokulmuş kışkırtıcılar sayesinde, daha şimdiden «Kaç ben kurtarayım!» deniyor Kutsal «Rejime». İğneli fıçı önünde «Kuvvetli Adam» rolleri öne geçmiştir. Artık ne Finans - Kapital tekelciliği, ne Tefeci - Bezirgân vurgunculuğu hatırlanılmaz:

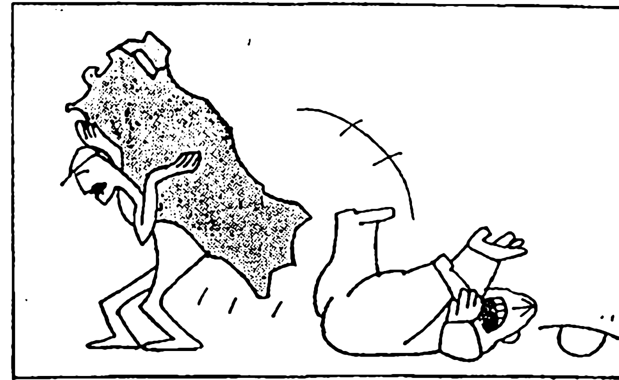
«Gençlik olaylarının ne olduğu ve nasıl düzeleceği MİLLETİN EN ÖNDE gelen MESELESİ'dir.» «Toplasanız bin kişiye varmıyacak, öğrenmekle ilişiğini kesmiş insanlar... Bilimsel Sosyalizme «Türkiye Halklarını» hazırlamak... Vatanı parça parça etmek yolunu tutmuşlardır.» (İ. I., Ulus, 16.12.1970) denir.

Provokatörlerle sapıttırılan gençlerden de Günah Tekesi aranıyor. Zorlamayla bulunabilir de.

«Milletin EN ÖNDE gelen Meselesi»: İşsizlik ve Pahalılık kanseri ısmarlama kurbanlarla tedavi edilebilir mi? Yazık ediliyor insanlarımıza. Vatanı Ortak Pazar'a «parça parça» değil, Toptan sunmak nasıl Vatan Kurtaran Şâban'lık olur?

BUGÜN

YARIN

BEBEL'in görevi

(Baştarafı 2. sayfada)

birinci sınıftan birer teşkilâtçı ve ihtilâlci olarak göründüler. Sosyalizmin nazariyelerini kurduktan sonra, bir Sosyalist Partisi teşkil ettiler ve Partiyi mücadeleye sürdüler.

Bu hususta en haksız saldırışa uğramış olan Karl Marks'tır. Bu teşkilât ve mücadele hususunda, onun sonsuz hizmetleri uzun müddet takdir edilmedi

Vakıa, Lassal bu hususta daha parlak bir vazife ifa etmiştir. Fakat, özellikle başlangıçta, Karl Marks'ın delâlet ve irşatlarile hareket ettiği unutulmamalıdır.

Böyle teşekkül etmiş olan yeni Sosyalist Partisi, çok geçmedi, seçimlere de karıştı.

Bu esnada Bismark, Sadova Muharebesinden sonra, Prusya'nın başkanlığı altında, Almanya Hükûmetlerini birleştirmiş; ve bütün Almanlara seçimde umumî oy hakkını bahşetmişti.

Fransız - Almanya savaşından önce, dört yıl hükümran olan bu yeni Rayhştag'da sosyalistler kendilerinden pek çok bahsettirdiler.

Bu ilk devre esnasında, yeni Partinin bütün başkanları, Karl Marks ve Lassal gibi, hepsi de fikriyyundan idiler. Ücretkârlar güruhu (gündelikçiler sınıfı) ise, büyük yahut orta burjuvalarla bir takım asalet erkânı tarafından sevk ve idare olunuyordu, yönetiliyordu.

İşte, Frankfurtlu gayet asil bir aileye mensup olan Doktor fon Şvayçer «Alman Amelelerinin İttihad-ı Umumîsi» (Alman İşçilerinin Umumi Birliği)nin Başkanlık görevinde, yani Sosyalist Fırkasının (Partisinin) Başkanlığında Lassal'e halef olmuştu (1865).

Bu, pek malûmatlı ve gayet zeki, eski bir şakirdi olup, aynı zamanda avukattı. Siyasî ve sosyal fikirleri, başlangıçta, pek muhafazakârdı. Fakat, umumi âdâba tecavüz meselesinen dolayı haps edildiğinden, mesleği kırılmış ve toplumun dışında yaşamağa mecbur kalmıştı. O vakit, başka bir şey yapamıyacağı için, İhtilâl Fırkasına iktisap etti ve sosyalist partisinin önemli Başkanlarından biri oldu.

Lasal'in en mahir bir yardımcısı olduğu gibi, ondan sonra da, büyük bir çoğunlukla Reis seçildi. Fakat, müstebitçe davranarak, birçoklarının Amele İttihadı'ndan, İşçi Birliği'nden ayrılmalarına ve rakip bir Birlik kurmalarına sebep oldu.

★

İşte, August Bebel ile dostu Libneht'in hücum ettikleri adam böyle nüfuzlu ve cebbar bir Başkandı.

Bebel ile Libneht ise, o zamana kadar birbirlerinden ayrılmaksızın daima beraber olmak üzere Saksonya'da sosyalizmi yaymışlar; ve böylece orada oldukça önemli sayıda ecirleri bir takım halinde toplamağı başarmışlardı.

Bu sebeple Şvayçer'in hüküm ve nüfuzunu çekemedikleri gibi, ona darılarak ayrılmış ve başka bir Birlik kurmuş olan güruha da itimatları olmadığından yeni Sakson sosyalistlerini bu iki Birlik'ten birine katılacakları yerde, yalnız kendilerine itaat eden yeni bir heyet teşkil etmişlerdi.

Bunlar «Demokrat Haftası» adında bir gazete yayınlıyorlardı. Bu gazetede kadir-i mutlak Şvayçer'e karşı büyük bir hücumda bulunuyorlar; ve onu Bismark'a satılmış ve böylece Alman sosyalizmini hile ve oyunla gerici güruhuna çekmekte bulunmuş olmakla suçluyorlardı. (Devamı var)

(*)İştirak. No: 18. 21 Ağustos 1326

Burjuva Demokratik Çorbası

Burjuva Demokrasisi'nin en son tanımlanışı: «Bulanık suda balık avlamak» tır. Balıkları ne denli köreltip oltaya, ağa düşürtmek istersen, suyu o denli bulandıracaksın. Yurttaşı ne denli şaşkına çevirip alıklaştırabilirsen, o denli balıklaştırabilirsin. Türkiye'nin en son olayları ve bu olaylar önünde Siyasî Bezirgân Partilerinin tepkileri gözönüne geldikçe, efendilerimizin neye «Demokraşi» dedikleri biraz daha açığa çıkıyor.

Türkiye'de Kriz var: ona Bunalım dedik. Ne bunalımı? Kerli ferli Politik Parti Lider ve Sözcülerinin en dramatik görünenleri bir bunalım patlangıcı önüne gelindiğini, sel baskınına uğramış köylüler gibi avazları çıktığı kadar bağırıyorlar. Bunalımın nedenine gelince, iki kutup oluyorlar.

Demokrasi Çorbacısı: Hacivat - Muhalefet:

MUHALEFET grubu, klise korosu gibi inceli kalınlı seslerle hep bir ağızdan bir şişman adamı parmakla gösteriyorlar:

«— Bütün suç onda. O Demirci olmasa ne bunalım kalacak, ne bir şey!»

En baş Muhalefet Gazetesi her gün, her yazısında o temayı işler:

«Demirel Yönetiminin bilgisiz ve beceriksiz tutumu yüzünden...» (Ulus, 13.12.970, Bunalım vb.)

«Demirel'in her ne pahasına olursa olsun İktidarda kalabilmek isteği yüzünden...» (Ulus, 14.12.1970, Gerçekçilik).

Düşünün, 35 milyon insanı tek bir Şişman Kişi bunaltıyor!.. Doğru ise aşkolsun herife. Şişman Kişi bir Dev olmadığına göre, söylendiği kadar «bilgisiz ve beceriksiz» nasıl olur? Adam insanüstü bir dâhi olmalı. Muhalefet, Demirel'i zemmederken göklere çıkarmış, tanrılaştırmış olduğunu farketmiyor mu?

Demokrasi Çorbacısı: Karagöz - İktidar

İKTİDAR da Muhalefetten aşağı kalmıyor. Şişman Kişi de, kendisini olağanüstü «becerikli ve bilgili» bir Devlet Kaptanı buluyor. Muhalefet ona, «Bunalımı sen yaptın» mı diyor? O da Kişi olarak bunalımı yokedebileceğine inanıyor. Ancak, tam tiryaki bir Şirket bezirgânı içgüdüsü ile: «Bize ait olmayan faturalar bize ödetilmek isteniyor!» diyor AP Temsilcilerine.

Suç hep Anayasa ve Kânunların. Bunalımın hakkından:

«Nasıl gelelim? Özerk müesseseler, özerk Radyo, özerk Üniversite, en geniş basın hürriyeti, en geniş siyasi Parti ve Dernek hürriyeti, en geniş gösteri hürriyeti...»

Lânet olsun o «Özerk... Hürriyet» lerin topuna. Onlar olmasın, bak nasıl Şişman Kişi bunalımın da, her şeyin de «Hakkından gelir» di.

Demokrasi Perdesinin Viran Edilişi:

Muhalefet, Demirel'i ters yönden onaylıyor:

«Basiretli bir Devlet Adamı, en kötü kanunlarla da olsa ülkeyi selâmete götürür» taşını atıyor (Ulus, 14.12.1970, Başyazı). Yâni, Şişman Kişi nasıl kirlettiyse, öyle temizleyebilirdi.

İktidar, Muhalefete yol gösteriyor:

«İngiliz Demokrasisinde muhalefetin adı: Majeste Kraliçenin sâdık muhalefetidir. Neye sâdık? Devlete sâdık!» «Herkes aklını başına toplasın!»

«Majeste» Demirel'in «Sadık Muhalefeti» olmalı ki, bunalım kaçırılsın...

Aldı «Basiretli Devlet Adamı» I. İ. Paşa sazı eline, bakalım ne söyledi:

«Yeni vazife günleri, sınanmış Devlet Adamlarının elinde, temiz ellerinde başarıya ulaşabilir. Bu vazife işçileri Halk Partisindedir.» (Çorlu İlçe Kongresine Mesaj)

Bunalımlar Şahı demir el susar mı?

«Madem ki bu çatının altına gelmişiz. (Çatı: Finans - Kapital'in Kubbealtı'dır.) Madem ki muayyen bir Hedefin Sahibiyiz. (Hedef: «İnhisar'ı Dühan Devlet'i Aliyye»: Yüce Devlet Tütün Tekeli). Hiç olmazsa o hedefe gelen zararlarda, gelebilecek zararlarda hep beraber aynı acıyı duyarak, aynı reaksiyonu göstererek gitmemiz bir mecburiyettir.» (AP Temsilcilerini Kapayış)

Kayıkçı Dövüşü:

Ve Karagözle Hacivat'ın Kişi Kahramanlıkları cilveleşmesi «bu minvâl üzere» sürüp gider. Politikamızın o bitmez tükenmez Kişicil kayıkçı dövüşü bize Koca Türkiye'nin çalışkan yığınları sırtında oynatılan kasap oyunu Bunalımı anlatır mı? Hayır.

Türkiye'de niçin kademeli füzeler gibi her gün bir bunalım bitmeden ötekisi patlak veriyor. Politika Orta oyuncularına sorarsanız: hep falan veya filân Hacıvat'ın, yahut Karagöz'ün, veya Tatsız Tuzsuz Delibekir'in kimi «basiretli», kimi «basiretsiz» kişiliğinden. Kişiler isteseler, yahut becerseler ne bunalım kalır, ne tartışı...

Oysa bütün o bireycil Politika Hacıcavcavlarının ve Kuklalarının görünmez iplerini çeken gizli el, onları söyleten ses, hep tâ gerilerdeki Sosyal Sınıf çıkarları ve eğilimlerdir. Yoksa ne haddine o Perdede harıl harıl oynayan zavallı Deve Derisinen biçimlendirilip boyanmış hayâllerin koca bir ülkeyi bunalıma batırmak, yahut bunalımdan çıkarmak? Lâkin bütün maksat o kayıkçı dövüşü ile, Sosyal Sınıf ilişki ve çelişkileri üzerine Demokratik duman perdesi saçmaktır.

DEVRİM ŞARKISI

ben bu gökyüzlerine sevdalarla baktım
saydam camlarda yansırken öptüm güneşi
varyant sırıl - sıklam ıslandı ihanet şafağında
her kurtulan bir kayanın üstünde ateş yaktı

şehrin duvarlarına tebeşir yazdım
devrimsel dönüşümlere yürüdü halklar peşimsıra
dar sokaklardan meydanlara çıktım hey hey
afişler bile utandılar köşebaşlarında

benim sevdam lâl sesine tutkun bir devrim
erkek bir Anadolu türküsü ıslak kaldırımlarda
dört telli sazlarda değil hey hey
dağlarla denizlerle dalga - dalga halklarla

direnmek sonuna kadar ve yaşamak inatla

GÜNER GÜÇBİLMEZ

Emperyalizmin kuklası Faşist FRANKO sallanıyor

Yıl 1939: 3 yıl süren İspanya iç savaşının sonu. Evrensel finans - kapital ekonomik, siyasi, askerî tüm yönleriyle devrimci güçler karşısında İspanya'ya egemen oluyor. Evrensel burjuvazinin desteklediği kukla Franco, galip kumandan edasıyla İspanya'da faşizmin çanlarını çalıyor. Binlerce insan, İspanyol, Basklı, Katalonyalı vb. başta Fransa olmak üzere çeşitli ülkelere sığınıyorlar...

Yıl 1970: Faşist Franco ve yaklaşık yarım yüzyıllık kuyrukçuları hâlâ yönetimde... Ama İspanya artık 1939'un İspanyası değil. Yarım yüzyıllık Hitler piçlerinin saatleri sayılı. Faşizmin $ madalyonlu üniforması, faşizmin kanlı çizmeleri yırtılmaya yakın.

«Kahrolsun Frankist baskı!», «Kahrolsun faşist baskı!», «Franco! Faşizm! Katil!», «Özgür İspanya!», «Basklara özgürlük!», «İzko ve arkadaşlarına özgürlük!» vb... haykırışları sarsıyor dünyayı bir iki aydan beri... Sarıyor boğazını Franco'nun, Faşizmin. İspanya'da, hani o Franco'nun elleri arasında tuttuğunu zannettiği, hani o Franco'nun 1939'ların zulmünü, davranışlarını uyguladığı 1970'in İspanyası'nda halklar sokaklarda. Akın akın... Grevler, yürüyüşler, barikatlar, bildiriler yükseliyor faşizmin altından. Faşizmin tepesine.

Ve ülkemizde, faşist baskının yoğunlaştırılmış olduğu ülkemizde bu büyük olay bir kaç satırbaşı, bir kaç fotoğrafla geçiştiriliyor. Gerici basını bırakalım bir kenara. Ama ya ilerici, devrimci basın - yayın. Neredeler? O 6 devrimcinin öldürülmesi mi gerekli olayı yansıtmak için.

Biz olayı, bütünlüğü içinde proleter enternasyonalizminin bir gerekliliği ve faşizme karşı başkaldırının biz Türkiye devrimcilerini yakından ilgilendirdiği görüşlerinden çıkarak ele alacağız.

İspanya, Türkiye gibi, çeşitli halkların aynı sınırlar içinde yaşadığı, ezildiği ve ezdirildiği bir ülke. Ekonomik, politik, sosyal iç yapısının başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere, tüm emperyalistlerin baskısı altında buhranlar okyanusunda çalkalandığı bir ülke. Son zamanlarda, ancak «askeri üsler kurulması şartıyla ekonomik yardım» yapabileceğini ileri süren Amerika'nın bu teklifini kabul etmesi de faşist Franco iktidarının ne durumda olduğunu iyice göstermektedir.

Bugünlerde 6'sı için ölüm ve hapis, 16'sı için yüzlerce yıl hapis cezası istenen devrimciler Basklıdır. Bask bölgesinde, Catalonya gibi İspanya'nın İspanyolcadan ayrı dili konuşan, ayrı kültür ve geleneklere bağlı bir halk. Bask halkı yaşamaktadır. İkinci Cumhuriyet döneminde, 1931 Anayasası ışığında, Catalonya 1932'de geniş bir politik ve kültürel özerkliğe kavuştu. İç savaşın eşiğinde Basklılar bu anayasadan yararlanmakta gecikmeyerek «Euzkadi Cumhuriyeti» ni ilân ettiler. Ancak iç savaş sonunda, Hitler, Mussolini ve Amerikan güçlerinin büyük yardımıyla binlerce insanın kanı üstünde faşizmi kuran Franco milliyetçi güçleri tüm bu hakları ortadan kaldırdılar. Catalonya hükümet başkanı Companys kurşuna dizildi

20.600 kilometrekare olan Bask ülkesinde, 200.000'i Fransa'da olmak üzere 2,5 milyon insan yaşamaktadır.. Birisi Fransa sınırları içinde Kuzey Euzkadi de, diğer 4'ü İspanya sınırları içinde Güney Euzkadi de olmak üzere beş hierakle (bölüm)e ayrılmıştır. (Bu yönetimsel sınıflama Franco kalıntısıdır) Her bölümün başında merkezin tayin ettiği bir yönetici vardır. (Devamı var)

EKONOMİ POLİTİK

Bugünkü Türkiye Ekonomi - Politikası

— 4 —

F. K. Tehakkümünün 1. İkiyüzlülüğü:

EKONOMİ VE ZOR

İki üç bin kişilik Finans - Kapitalist zümresi, nasıl oluyor da, kendisinin binlerce katı kalabalık 35 milyonluk Türkiye nüfusunu böylesine şartsız kayıtsız tehakkümü altında tutabiliyor? Dişinden tırnağına dek örgütlü, silâhlı, plânlı, bilinçli oluşu bir yana: başlıca 3 makanizmanın gizlediği 3 aldatmaca ile:

1 — Ekonomi temeline egemen oluşu sayesinde;
2 — Kapitalist sınıfını temsil etme iddiasıyla;
3 — Uluslararası Finans - Kapitale dayanışı sayesinde.

Finans - Kapitalin Türkiye ekonomisine nasıl en kodaman üretim alanlarını tekelinde tutarak tehakküm ettiğine ve edebildiğine bundan önce işaret ettik. Biraz Tarih ve Toplum bilgisini kendi omuzları üstündeki başı ile edinen her kişi: Toplum ekonomisine egemen olmanın, Toplum tümünü neden güttüğünü çabuk kavrar. Bu kavrayışa varmak için Marksist olmaya bile pek gerek aranamaz.

Bunun aldatmaca neresinde? Şurasında: Toplumun alınyazısını en son duruşmada ekonomi temeli belirlendirir hakikatini Finans - Kapitalist denli domuzuna bilinçle bilen tek sosyal küme Finans - Kapitalistler zümresidir. Ama, o zümre bütün tehakkümünün bu hakikati kendisinden başka kimsenin öğrenmemesine borçlu olduğunu da iliklerine dek bellemiş ve denemiştir. Onun için, kendisi, her soluyuşunda madde ve ekonomi üzerine davranarak yaşadığı halde, Millete yaydığı düşünce tahrikât ve propagandasında her şeyin ruh ve kültür üzerine kurulduğunu yaymakta bir saniye bile boş geçirmez.

Finans - Kapital binlerce yıllık bütün egemen sınıfların deneyişiyle bu ikiyüzlülüğünü her ne pahasına olursa olsun yürütür. Halk: «Âleme verir talkını, kendi yutar salkımı» der bu ikiyüzlülüğe. İkiyüzlülük olduğunu bilir. Ama bin yılların alıştırdığı gelenek - görenekleri yüzünden, bile bile lâdese aldanır. Finans - Kapital bütün silâhları ile bu en iğrenç ve saçma ikiyüzlülüğünü öylesine maskelemeyi becerir ki, en «körkörüne, parmağım gözüne» olaylarda bile yığınları şaşılacak kolaylıkla aldatabilir.

Örnekleri sayılmakla bitirilemez. Kültür savunuculuğunun son perdesini «Basın hürriyeti» dediği şeyde bulmakla öğünür. Gerçekte bütün basınlar ve yayınlar: matbaalar, gazeteler, kitap yayınlayıcılığı, memlekette basılan kitap ve gazetelerin okunabilmesi için dağıtış ve satış bâyilikleri hep Sermayenin elindedir. Basın - Yayının imiğinde Finans - Kapitalin pençesi sarılmış durur. Haddine ise Finans - Kapitali zerrece tedirgin edecek bir ses çıksın. Çıkaranın imiğini sıkmak işten bile değildir.

Hani o, Mustafa Kemal'in ünlü sözü vardır: «Hürriyet'i Matbuât'ın mahzurlarını en iyi giderecek şey, gene hürriyet'i matbuâttır» der. (Basın hürriyetinin sakıncalarını en iyi basın hürriyeti giderir, demektir). Rahmetlinin bu söze bütün ömrünce kaç saniye inandığı bilinemez. Ama aynı sözün bir gün bile uygulanamadığını anlamak için, çıkmış çıkacak «Matbuat (Basın) Kanunları» na şöyle üstünkörü göz atmak yeter. Şu satırların Türkçe'de çıkması bile, o «Basın özgürlüğü» yalanını doğru gibi göstermek için, bir sınıra dek göz yumulmadan başka nedene dayanamaz.

Bir Kafatasçı demagoji, eline geçirdiğini sandığı gizli Finans - Kapital örgütleri içinde en zararsızının üyelerini liste olarak yayınlama şantajına başvurmuştu. «Basın Özgürlüğü» bu kadar olurdu, doğrusu. Kirli çamaşırlar epey merak uyandırmıştı. Finans - Kapital bu aşırı ihtiyatsızlığın «Hürriyet'i Matbuât» ına karşı hangi silâhı kullandı? «Gene Hürriyet'i Matbuât» panzehirini mi? Karşı Özgür Yayın'la, sergilenen Finans - Kapital maskaralıklarını çürüttü, yahut yalanladı mı?

Aslâ. Öyle «ruh» ve «kültür» silâhları yalnız cahil halk ve enayiler için harcanır. Finans - Kapital, gazetenin sahibi görünenlere önce iki satırlık bir ihtarcık çekti: Yapılanla pişman olunmaması dileğinde bulundu. Bu ihtar yeterli kalmayınca ne oldu? O yaman «ifşaatçı» gazetenin ansızın «ifşaat» sütunları kısıldı Ardından Gazete, o ifşaatı yapanları tefe koyup rezil eden bambaşka bir «Ceriyde'i feriyde» oluverdi. Finans candamarı sıkılınca, ifşaatçıların solukları kesiliverdi.

Hem hiç sessiz sadasız. «Tereyağdan kıl çekmek», bu Finans - Kapital işlemi yanında bayağı güç ve gürültülü sayılabilirdi. Bir var imiş, bir yok imiş. Kimsecikler farkına varmaksızın, halkın ruhu bile duymadan, «suçlular» kapıdışarı edilip, gazete, Finans - Kapitalin kafatasçılığa yan bakan başka bir demagojisinin kürsüsü kesilivermişti. Bu hârika kalıp ve ruh değiştirme: ne «ruh», ne «kültür» yolu ile değil, en acımaksız madde olan ekonomi yolundan para silâhı ile başarılmıştır. «Basın Özgürlüğü» nün kılına dokunulmuş görünmeksizin, Finans - Kapitalin son silâhı olan: «Kafatasçılık özgürlüğü», efendisini tanımaz kesilince, ansızın bodrumda boğulmuştu.

O basit olayın bin bir çeşitleri, velveleli velvelesiz, her gün Toplumun her alanında akıp geçer. Hele Demokrasi yosmasının ırz'ı nâmusu hangi yollardan korunmaz ki. Sendika Özgürlüğü olur mu? Olur. «Grev Hakkı» var mı? Ne demek, tabii var. Sendika, Grev, Toplu Sözleşme Kanunları harıl harıl çıkarılır. Ancak o «Hak» lar, o «Hürriyet» ler: Finans - Kapitalin «ruh» ve «kültür» anlayışı sınırında kalmalıdır.

—İKTİSATÇI—

- Altı Çivi -

Aşağıdaki şiir, Roma'da sürgünde bulunan büyük İspanyol ozanı Rafael Alberti tarafından Bask'lı altı militana adanmıştır.

İZKO - URİARTE - LARENA - GOROSTİDİ - OİNANDİA - DORRONSORO

Eğer ölüme mahkûm edersen onları
onları öldürürsen eğer
altı çivisi olacaklar
hayatının
tabutunun son çivileri.
Öldürürsen onları eğer
altı çivisi olacaklar
son çivileri
ölümden başka şey görmeyen
kırgın İspanya'nın.
Ölümden söz edildiğinde ancak
evrende varlığı duyulan
ülkenin.
Havaya kalkan elin
tek amacı çünkü
kan akıtmak
çünkü ölüm,
hayatı bu ülkenin.
Öldürsen de onları öldürmesen de
gün gibi yakın senin ölümün
öldün bile sen
ölüsün, ölüsün.
Şu anda
altı çivi var
tabutunun kapağında
dibine kadar çakılı
upuzun çiviler bunlar
Sonunu muştulayan.

Roma, 15 Aralık 1970
RAFAEL ALBERTİ

ORTANIN SOLU ve küçük üretmenlerimiz

HİKMET KIVILCIMLI

SOSYALİST 4 Mayıs 1967 günlü nüshasında İ. İ. Paşa'nın şu sözünü aktarmıştı: «Bülent Ecevit ve bir kaç arkadaşının çıkması, bir kurtarıcı olmuştur benim için.» (S. 1) «Ortanın Solu: CHP içindeki Finans - Kapitalist azınlığa karşı, Küçükburjuva ve hür Burjuva hoşnutsuzluğundan kaynak almış devletçi Kapıkulu zümrelerinin isyan bayrağıdır. Bu bir ciddî durumdur.» (Sosyalist: 4.3. 1967).

Genç Sosyalist, «Ortanın Solu» eğiliminin, CHP'yi, Finans - Kapital ve Tefeci - Bezirgân kodamanlarından kurtarıp, bir Küçükburjuva Partisi yapmasını dilemiştir.

Sayın CHP Genel Sekreteri B. Ecevit 3 yıldır dövüşünü sürdürüyor. Bu dövüş, ütopi olmaktan nasıl kurtulabilir? İşçi sınıfı ile ittifak ederek.

Konuyu ilkin CHP açısından eleştirelim.

Aracıları - Sömürüyü Kaldırma:

«Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu» Genel Kurulunda dün (27.10.1970) bir konuşma yapan B. Ecevit, büyük bir içtenlikle: «Siyaset diline aracı terimini biz getirdik» derken, Hoca'nın «Kar helvası» nı icat edişine benzediğini farketmiyor. Düz mantıkla, tatlı tatlı şöyle konuşuyor:

«Sayın delegeler, son zamanlarda aracıların vatandaşı, halkı sömürdüğü, onun için aracıların boyunduruğuna son verilmek üzere tedbirler alınması gerektiği resmen ifade edilmeye başladı. Buna biz CHP olarak çok sevindik... Türk halkını sömürülmekten, soygundan kurtarmak için aracıların haksız kazançlarını kısıcı tedbirler almak, hattâ gereksiz olan yerlerde aracıları ortadan kaldırmak ihtiyacını siyasî hayatta biz belirtmeye başlamıştık.» (ULUS, 28.10. 1970).

Frenklerin: «Eufemisme» dedikleri bir hoşsözetme, dişi konuşma ağzı vardır. CHP Genel Sekreteri hoşsözetmenin en dişisi ile dile geliyor. Çelebilikle işler yoluna girse, ne mutlu: biz de kendisine bir kaç kadife eldiven bağışlamak isterdik. Ne yazık ki. üretim tiplerinde olduğu gibi burada da «gerçek» demir leblebiden daha serttir. Ve CHP, hayâllerin en yumuşak yatağında kimi uyutacaktır.

Yukarıki öfemizmde iki dişi öneri yatıyor:

1 — Aracıları: «Kısıcı» olmak (Nicelikçe azaltmak);
2 — «Gereksiz» yerde: Ortadan kaldırmak» «Nitelikçe azaltmak)...

En büyük «Aracı» büyük Sermayeci'dir. Bir düzende hem Sermaye egemen olsun, hem nicelikçe ve nitelikçe azaltılsın... bu olur mu? Olmaz. Çünkü Sermaye'nin ana eğilimi: sülük gibi kan emdikçe şişmek, şiştikçe daha çok kan emici olmaktır.

Antika toplumda Toprakbeyileşme, Modern toplumda Tekelleşme göstermiştir ki. Sermaye, Toplumu batırma pahasına da olsa, gittikçe birikerek azgınlaşır. Eskiden Derebeğilik, şimdi Emperyalizm, eskiden Zulüm, şimdi Faşizm oluşları bunu gösterir.

CHP Tekelciliğe ne buyurur? «İstemezük!»: her zaman en sonunda yenilgin düşmüş bir Yeniçeri çığlığıdır... Hiç bir çözüm getirmez. Türkiye ekonomi ve politikacı kıllarına dokunulsa yeri yerinden sarsmaya hazır tekellerin elinde kıskıvrak sömürülürken, onu «kısıcı tedbirler» den, «gereksiz yerlerde kaldırmak» tan sözetmek, ezelî esnaf «Aldatmaca, buldatmaca, kedi kakasını yalatmaca» sı değil ise, nedir?

«Değildir» denecek. Kapital, hele kapitalizm kalkmadan «aracılığın» kalkabileceği düşünülmüyorsa, ne düşünülüyor? Hem aracılığı kaldır, hem kapitalizm otursun: bu «çelişkilerin birlikte buluşu» değil, «saçmalıkların tepişip yırtınması» olur.

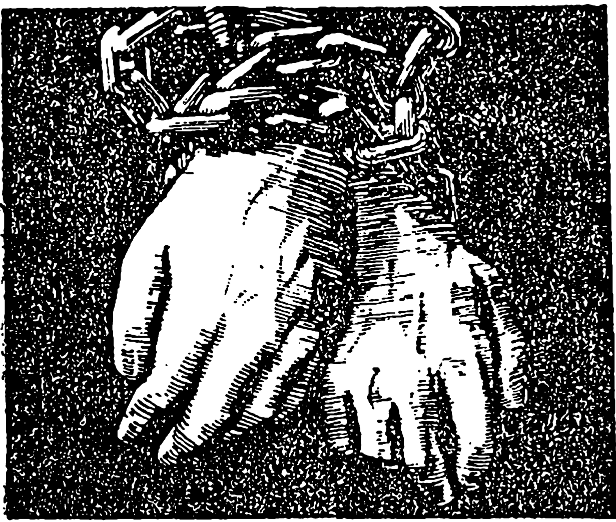
Demokrasi ve Sosyal Adalet:

CHP'ci Ortanın Solu hiç öyle bir aydınlatma yapmıyor, ama, biz onun kimi sözde yaptıklarından, yahut pratik tahrikâtlarından esinlenelim... Bir kaç yıldır, özellikle 27 Mayıs'tan beri CHP'nin basbayağı direndiği noktalardan bir kaçını gözönüne serelim:

1 — Ekonomide: Tefeciliğe karşı ateş püskürmeler.
2 — Politikada: Diktaya karşı ateş püskürmeler.
3 — Sosyal alanda: Adâletsizliğe karşı ateş püskürmeler.

CHP Politikada ne sağ (Faşist), ne sol (Komünist) dikta istemiyor. Bu tezin uygulanması: 27 Mayıs'ı çökertmekle kaldı mı? Hayır. Türkiye'de en geniş yığınları en gerici demagoji batağında boğarak, Finans - Kapitalle Tefeci - Bezirgân Hacıağalığın «şartsız kayıtsız egemen» olduğu dikta rejimine dayanak verildi. Bu her köşebaşında bir ileri genci kurşunlatan «Toplum Polisi» eldivenli alaturka faşizme herkes «Cici Demokrasi» adım taktığı için «Paşa» bile kızıyor!

Toprakları Amerikan üssü, Ordusu Amerikan generalinin Başbuğuluğuna verili bir ülkede «Demokrasi» den sözetmek nedir? (Devamı var)

Genel Direniş

— 4 —

ORHAN MÜSTECAPLI

Genel Direniş'in ilk devresinde; İşsizlik ve Pahalılığı yaratanları Protesto mitingi ve yürüyüşleri yapılmalıdır.. Miting ve yürüyüşler önce büyük şehirlerde başlatılır ve yavaş yavaş Türkiye'nin bütün şehir ve ilçelerinde yaygınlaşması için çalışılır... Miting ve yürüyüşlere; başta İşçi Sınıfımız olmak üzere, Köylü vatandaşlarımızın memur, küçük esnaf, zanaatkâr, aydın, öğrenci ve küçük emlâk sahipleri gibi çeşitli sosyal sınıf ve tabakalardan mümkün olduğu kadar kala balık vatandaş kütlesinin katılması sağlamak gereklidir. Zaten; İşsizlik ve Pahalılık küçük bir azınlığın dışında, bütün sosyal sınıf ve tabakalarımızın ortak derdi olduğundan, bu iş için Türkiye'nin her tarafında uygun bir ortam vardır. Miting ve Yürüyüşler için hazırlanacak döviz ve pankartların, bildirilerin, duvar afişlerinin, konuşmaların toplayıcı ve derleyici olması; Amerikan Emperyalizmini ve yerli ortaklarını hedef alması şarttır.

Miting ve yürüyüşlerden amaç; Emekçi halkımıza bir lik ve beraberlik içinde hareket edebilmesini öğretmek, kendi gücüne inanmasını sağlamak, Genel Direnişin daha sonraki safhaları için gerekli psikolojik ortamı yaratmaktır. En önemli bir husus da; Genel Direniş'de İşçi Sınıfımızın başı çekmesinin, gerçek Proleterya Partisinin öncülük yapmasının neden şart olduğunu, gerekçeleriye halkımıza açıklamak ve kabul etmesini sağlamaktır.

Miting ve Yürüyüşlerde atılacak sloganların, Halkımızca benimsenmesi, miting ve yürüyüşlerden sonra da canlılığını devam ettirmesi ve unutulmaması için; özellikle «Ata sözleri» mizden yararlanmakta fayda vardır. Halk deyimlerinin uygun biçimlere sokulmasına ve sloganların mümkün olduğu kadar kısa, veciz, kafiyeli olmasına ve tempolu söylemeye elverişli bir biçimde tertiplenmesine dikkat edilmelidir. Yurdumuzun çeşitli bölgelerinin özellikleri de gerek miting ve yürüyüşlerin tertip ve yönetimi sırasında, gerekse propaganda ve ajitasyon bakımından gözönünde tutulmalıdır. Mahalli örgütlere bu konularda yetki tanınmalıdır.

Miting ve Yürüyüşler bütün Türkiye ölçüsünde yaygınlaştıktan ve yapıldıktan sonra sıra Genel Direniş'in daha sonraki safhalarına gelir. Bunların ne olduğunu da gelecek sayımızda açıklayacağız. (Devamı var)

Polonya'da neler oluyor

(Baştarafı 1. sayfada)

Elblag şehirleri işçi hareketlerine karışıklıklara ve sokak savaşlarına sahne oldu... Ölenler oldu. Bütün bu trajediyi kavrıyoruz.

«Partinin ve ulusun bu sorunlarına cevap vermek bizim görevimizdir -partinin ve hükümet yönetiminin görevi-... İşçi sınıfının ve toplumun bu zorlukları her şeyiyle anlayacağını düşünmek hakkımızdır.

«Ama, aynı zamanda, ekonomi politik alanında düşünülmemiş kavramların da önemli nedenler olduğu inkâr edilemez...

«Geçen olaylar bizlere önemle, işçi sınıfıyla ve tüm ulusla sıkı ilişkiyi her zaman sağlama olan ana gerçeği bir defa daha hatırlattı.

Olaylar karşısında işçi sınıfı ve tüm Polonya insanlarını içeren somut tedbirler alındığını, bunların daha da tutarlı olması için çalışmalar yapıldığını açıkladıktan sonra şöyle devam ediyor:

«Bugün aldığımız kararların tüm halkın tasdik ve desteğini kazanacağını umut ediyoruz. Ulusumuzun sosyalizm yoluna girişinden bu ya na çeyrek yüzyıl geçti. Biz yola tarihimizin en trajik deneyinden sonra girdik. Hiç bir düşman güç hiç bir şekilde bizi sosyalizm yolundan saptıramaz.

«Dostça ve kardeşçe birlik çerçevesi içinde, bizi Sovyetler Birliğine bağlayan dostluk ve birliği güçlendirmeye devam etmeliyiz. Bize göre, burada temel bir sorun söz konusudur. Bu da, ülkemizin bağımsızlığı, güveni ve gelişiminin temel garantisidir... Ulusumuzun enternasyonalist geleneklerine, partimizin Marksist-Leninist ideolojisine uygun olarak Polonya bugün olduğu gibi yarın da, sosyalizmin, demokrasi ve barışın sağlam bir gücü olarak kalacaktır.

«Bugün partinin, işçi sınıfının ve ulusun en acil hedefi barışı, hayat şartlarını ve normal çalışmayı sağlamaktır...

«Çözmek istediğimiz sorunlar tüm halkı içermektedir: parti üyelerini, parti dışı olanları, inananları ve inanmayanları. Tüm vatandaşlar için yer vardır.

«Merkez Komitesi adına, tüm parti üyelerini, militanlarını ve her kademedeki komitelerini, cesaretle, hedefimize varmayı sağlayabilecek ana şart olan düzeni ve barışı yeniden yerleştirmek için gerekli olan her şeyi yapmaya davet ediyorum.»

İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneğinin açıklaması

(Baştarafı 1. sayfada)

lık, hudut tanımaz bir biçimde artmaktadır. İlâçlara yapılan ve yakında İktisadi Devlet Teşekkülleri mamulleri fiyatlarına da yapılacak olan zamlardan sonra, pahalılık daha dayanılmaz bir hal alacaktır. İşsizlik tehlikesi de bütün çalışan halkımızı tehdit etmektedir. Milyonlarca aşan işsiz vatandaşımızın yabancı ülkelere sevki, çıkar yol değildir. Şimdiden başlayan, fabrikalardan toplu işçi çıkartma ameliyesi, yakın bir gelecekte çok daha hızlanacaktır. Görünen köy, klavuz istemez.

Halkımızı iktisadi, siyasi sömürü ve zulümleri altında inletenler; Halkımızın uyanması, gerçekleri görmesi, bilinçlenmesi ve haklarını alabilmesi uğruna savaşan İşçileri, Devrimci Öğrencileri ve Aydınları da öldürtmektedirler.

Vatandaş,

Artık ayılalım. Bizlere oynanan oyunları görelim. Siyasi ve İktisadi zulümden, İşsizlik ve Pahalılıktan kurtulabilmek için tek çarenin; bu bozuk düzenin değiştirilmesi olduğunu anlayalım.

İkinci Kurtuluş Savaşımızda ilk adım olarak; Anayasanın tanıdığı GENEL DİRENİŞ'e hazır olalım.

I. P. S. D.
Merkez İcra Kurulu

1946 - 1970
Türkiyede Legal Sosyalist Davranışlar Üzerine Açıklamalar
- 4 -

Yazan: ORHAN MÜSTECAPLI

«Türkiye Sosyalist Partisi»; Esat Âdil Müstecabî; Av. Macit Güçlü; Devlet Demir Yollarında kaynak ustabaşısı İhvan Kabacıoğlu; Matbaa makine şefi Aziz Üçtay tarafından 14.5.1946'da kuruldu. Ve Esat Âdil'in Genel Sekreterliği altında çalışmaya başladı.

«Türkiye Sosyalist Partisi» Programı, T.S. Partisinin kuruluş ve faaliyeti şu ana prensiplere dayanır der:

Madde 1 — Türk Cumhuriyetini tam bir halk devleti haline getirmek ve halkın kayıtsız, şartsız kendi kendini idare etmesine imkân verici her türlü siyasî, iktisadî ve içtimaî mevzuatı tesis ve tatbik etmek, T.S.P. bu prensiple demokrattır.

Madde 2 — Türk milletinin refah, kültür, sağlık ve adalet seviyesini yükseltmek, vatandaşların ferdi gelişmelerini köstekleyen bütün sebepleri ve bu bakımdan mevcut her türlü iktisadî ve içtimaî adâletsizliği ortadan kaldırarak emek ve kabiliyetleri değerlendirmek: T.S.P. bu prensiple sosyalisttir.

Madde 3 — Millet: Tarihin seyri içinde doğan ve gelişen ülke, dil, iktisadî hayat, kültür ve an'ane beraberliğidir. Bu beraberliğin siyasî ve iktisadi tam bir hürriyet ve bağımsızlıkla devamını sağlamak ve başka milletler için de bu hakkı tanımak: T.S.P. bu prensiple milliyetçidir.

Madde 4 — Milletlerin siyasî ve iktisadî bağımsızlığı, halk kitlelerinin içerden ve dışardan istismar edilmemesi, milletler arası içtimaî adâletin ve hakiki demokrasinin temelini teşkil eder.

Bütün yeryüzü halk kitlelerinin emperyalist ve istismarcı tecavüzlere karşı kendilerini ve milletleri korumak için işbirliği etmeleri, içtimaî ve kültürel birlikler kurmaları, harbin sebeplerini ortadan kaldırma yolunda her türlü vasıtadan faydalanmaları, hür, bağımsız fakat mütesanit milletlerden müteşekkil bir dünya nizamı kurulması için çalışmak: T.S.P. bu prensiple beynelmilelci ve barışçıdır.

Madde 5 — Tabiat üstü bir varlığa inanmak veya inanmamak hususunda fertlerin mutlak bir vicdan hürriyetine sahip olmaları ve bu hürriyetin her türlü tezahürü karşısında devletin tam bir tarafsızlık muhafaza etmesi lâyi sizmin felsefi bir neticesidir: T.S.P. bu prensiple lâyiktir.

II — VATANDAŞLIK HAKLARI:

Partimiz aşağıda yazılı hak ve hürriyetlerin kurucusu, cesur ve devamlı bir koruyucusu olmak azmindedir:

Madde 6 — Türk vatandaşlığı bu sıfatı taşıyan herkes için siyasî iktisadî ve içtimaî bütün hak ve salâhiyetlerden ancak emek ve kabiliyetiyle mütenasip surette istifade yolunu açık tutar.

Madde 7 — Vatandaşın iş ve çalışma hakkı mutlaktır.

Millî ekonomi, bütün halk kitlelerinin istihsal kudretlerini yükseltmeğe, işsizliği ortadan kaldırmağa, çalışmadan yaşamak fırsatı veren şartları izale etmeğe, fertlerin maddî ve mânevî kabiliyetlerini değerlendiren bir iş ve çalışma adaleti yaratmağa elverişli bir hale getirilecektir.

Madde 8 — Vatandaşın şahsî emeğiyle meydana gelen hususî mülkiyet hakkı mutlaktır. Ancak millî servetin muayyen bir zümrenin inhisarı altında bulunmasına ve israfına sebep olan, umumî refahı zorlaştıran büyük istihsal vasıtaları, büyük arazi, fabrika, banka, umumî nakil vasıtaları, madenler ve saire gibi.. derece derece kamulaştırılarak millet namına işletilecektir.

(Devamı var)

Türkiyenin teorik devrim orijinalliği

(Baştarafı 1. sayfada)

bütün «Arşi ferşi ile» çöker gider, gömülür, yeryüzünden yiter, çoğu unutulurdu. Yalnız Irak ve Mısır Uygarlıklarını gözönüne getirmek, Tarihsel Devrim'lerin ne olduğunu anlamaya yeter.

Sosyal Devrim: öyle değildir. Toplumun ekonomik, sosyal kazançlarını yoketmez. Sınıf ilişkilerini altüst eder. Sınıf damgası silinen Toplum ekonomisini ve kültürünü yeni biçime çevirip korur. Toplum gelişimine engel olan bir Egemen sınıfın tehakkümünü ortadan kaldırır.

Tahilsel Devrim'de Egemen sınıfların insanların dan çoğu, bire dek kılıçtan geçirilirdi. Sosyal Devrim o kanlı kasaplığa, mecbur edilse bile yer vermez. Karşısına zorla, silâhla çıkanlar dışında hiç kimsenin burnunu kanatmaz.

Sosyal Devrim İnsana Kıymaz:

Tehakküm eden Üst Sınıf: olarak, tehakküm sistemini savunduğu için, Tahtından indirir. İnsan olarak, eski tehakküm etmiş sınıfın tek tek insanlarına dokunmaz. Onlar zora, hileye, etkiye başvurmadıkça kişilerle uğraşmaz.

Yalnız yıkılan sınıf insanlarının bir sosyal sınıf olarak, üstün imtiyazlı, ayrıcalı davranışlarını alaşağı eder. Kendilerini herkes gibi normal yeni düzen içinde yaşamaya bırakır.

Sosyal Devrim, her Sosyal büyük olay gibi, elbet yığınların işidir. Yığınlar: Sosyal Sınıflar'dır. Sosyal Sınıfların bütünü ile katılmadıkları hiç bir büyük Toplum olayı, Sosyal Devrim getiremez.

Her Toplumun Sosyal Sınıfları kendine özge, hastır. Modern Toplumun Sosyal Sınıfları: İşveren Sınıfı ile İşçi Sınıfı'dır. En azından bu iki Sosyal Sınıf'ın katıldığı bunalım milletin bütününü sürüklemedikçe Sosyal Devrim olmaz.

Bu genel kuraldır.

Türkiye Devriminde Temel Orijinallik (Melez - Karması)

Türkiye'de en son Tarihsel Devrim: Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışı ile oldu. Yeniden bir Tarihsel Devrim bekleyemeyiz. Yalnız, Devrimler ortamında Türkiye'nin kendine öz bir yoğurt yeyişi oldu. Türkiye: Tarihsel Devrimi (Osmanlılığın yokoluşu) ile Sosyal Devrimini bir araya getirdi. Önümüze sürüyle arapsaçı olmuş problem kördüğümlerinin çıkışı ve bizleri şaşkına çevirişi ondandır.

«Devrim piç oldu» diyenler çok. Doğrusu, devrimin anası babası resmen vardı. Türkiye'nin Yarı - sömürge şartları: Devrimin Anası idi. Türkiye'nin Burjuvazisi: Devrimin babası oldu. Bu ana - babalığın resmî sicille geçirilişi Cumhuriyet idi. O bakımdan Türkiye' nin Devrimine «Piç» demesek olur. Türkiye'nin Devrimi: Melezdir. Antika Devrimle Modern Devrimin karmasıdır.

Devrimci - Kadrocu Tokuşması

Bu melezlik Devrimin canına okudu. Devrimcilerimiz Antika Uygarlığı (Osmanlılığı) temizleyen İlb (Gaazi - Şövalye) mi olacaklarını, yoksa Modern Uygarlığı benimseyen Burjuva mı olduklarını bir türlü kavrayamadılar. Hattâ o yüzden, bir ara, «Kadrocu» denilen «ideolokluk» ortaoyununu oynattılar. Oyuncu maskaraların kendileri de «melez» idiler: her Küçükburjuva, hayli Antika - Modern, karması, kırmasıdır.

Üstelik Kadrocular: «Provokatörlükle, haraç mezat satılıklığı kaynaştırıp «fikir» leştirmiş acayip melezlerdendiler. Bunu, âr değil kâr dünyası sayışlarını hâlâ poz poz teşhir ediyorlar (sergiliyorlar). Kendilerinin ne olduklarını bilmiyorlar. Türkiye Devriminin karakteristiğini nereden seçecekler?

Çizme, yalamakla da parlar, cilâlamakla da. Birinci Milli Kurtuluş Devrimcileri çizmelerini Kadroculların burunlarına uzatarak: «Hadi bakalım parlatın!» dediler. Kadrocular, dillerini ve inanlarını bahşiş uman lostracı şavkıyla kullanarak çizmeleri yaladılar. Devrimci çizmeler salyalarıyla parlamıştı. Salya kuruyunca, eskisinden beter donuklaştı. Mussolini ile Hitler'in çizmeleri kadar olsun cilâlanamadı. «Yazık oldu Nasırdan ölen Süleyman Efendiye!» Devrimcileri çizme yalattıklarına pişman ettiler.

O «ideolok» palyaçoluğu, çoğu aydınlarımız gibi sosyalistlerimize de ders oldu mu?

Teorik Orijinalliğimiz:

Türkiye'nin Devrim orijinalliği: Antika + Modern devrimlerin, Tarihsel Devrimle Sosyal Devrimin birbirine girmesidir, dedik. Bu durum, orijinal yoğurt yeyişimizin Birinci Teorik temelidir. Onu kavramadıkça, Türkiye'nin ne Tarihsel, ne Ekonomik, ne Sınıfsal, ne Politik, ne Kültürel - Bilimcil - Filozofik - Dincil ve ilh. hiç bir olayı aydınlığa kavuşturulamaz.

Yakışıklı lâf ederiz. Ama, yerde miyiz, gökte miyiz, hayatta mıyız, kitapta mıyız? biz dahi bilmeyiz. Kendimiz söyler, kendimiz dinleriz. Bizim birbirimize çok bilmişçe döktürdüklerimizi yabancı dile çevirdiler mi, alay konusu oluruz. Çünkü «Düşüncemiz» diye öne sürdüklerimiz, o dillerde geçen yüzyıldan beri kaldırma düşmüş bilinirlerin tekerlemeleridir. O gibi şeyleri başkaları «Lâpalis'in Doğruları» derler, gülmek ve güldürmek için söylerler.

Türkiye Devrimi'nin temelli Teorik orijinalliğine neden değdik? Ondan çıkan bir yığın Pratik orijinalliklere dayanak vermek için...

Pratik Devrim orijinalliğimizi gelecek sayıda açalım.

DÜŞÜNCE

Sosyalizm Nedir?

A) SOSYALİZMİN SÖZÜ :

Ortada hiç kimsenin çürütmeye kalkışamayacağı bir gerçeklik var. Sosyalizm sözcüğü, en çok 150 yıl önce icat edildi. Bu sözcük Frenkçeden gelmedir. Ama, Fransız icadı değildir. Sosyalizm, en sistemli gürültülü gösterilerini Fransa'da yapmış ise de, İngiltere'de doğmuştur. Çünkü ilk Sosyal Devrim İngiltere'de olmuş, Kapitalizmi orada iktidara getirmiştir. Sosyalizm bir antitez olarak dünyaya gelebilmek için, önce Kapitalizmin doğması gerekmiştir.

Önce Kapitalizm, ondan sonra Sosyalizm gelişimi, günümüzdeki geri ülkeler için şart sayılamaz. Netekim, bir ülke içinde, kapitalist ilişkilerin henüz girmemiş bulunduğu sektörler varken, o ülkeye egemen düzen kapitalizm ise, sosyalizm iktidara çıkabilmiştir. Bütün ülke ekonomisinin ve sınıf münasebetlerinin önce kapitalist olması beklenmemiştir. Yeryüzünün bir tek ülke kadar küçüldüğü günlerde, kimi ülkelerin, ayrıca kapitalizm gelişmesini beklemeksizin sosyalizme geçmeleri mümkün olmuştur.. Yalnız tarihte, önce modern kapitalizm gelmiştir. Kapitalizmin girmediği ülkede sosyalizm başlamamıştır.

Yeryüzünde Kapitalizmin ilk iktidara geldiği toprak İngiltere olduğu için, Sosyalizm sözcüğünü ve kavramını ilk bulan adam, büyük İngiliz ütopisti (hayalci sosyalisti) Robert Owen olmuştur. Owen, 1820 yıllarında «AKILLICA TOPLUM DÜZENİ» dediği şeye «SOSYALIZM» adını koymuştu. Ondan sonra, Fransa'nın en büyük ÜTOPİST'i Saint - Simon'a öğrenci olanlar içinde en namuslu kalanlar «PRODUCTEUR» (Üretmen) adıyla çıkardıkları dergide «SOSYALİZM» deyimini yaydılar.

Sosyalizmin SÖZÜ bu.

B) SOSYALİZMİN ÖZÜ:

Sosyalizmin özünü anlamak için Dünyada, Türkiye'de ve Bilimde doğuşuna kısaca değmeliyiz.

1 — Dünyada Sosyalizm: Kapitalizmin ürünü.

Tarihte, Medeniyetle birlikte sonsuz devrimler oldu. Sınıf çekişmeleri sosyal bir devrime ulaşamadığı için medeniyetlerin çöküşleriyle sonuçlandı. Bu çöküşlere TARİHSEL DEVRİMLER adı verilebilir. Ancak Kapitalizm doğduğu zaman, derebeğiliği aşındırarak en sonunda devirince, medeniyet yıkılmadı, iktidara burjuvazi geçti. Bu değişikliğe SOSYAL DEVRİM denildi. Tarihsel Devrimde Toplum yıkılıyordu, Sosyal devrimde yalnız bir sınıfın tahakkümü yıkılıyordu, Toplum daha başarıyla yoluna devam ediyordu.

İnsanlık ölçüsünde bambaşka bir gelişme sağlayan Sosyal Devrimin muştulayıcıları burjuva devrimcileri oldu. Bir Sosyal Devrim teorisi olan Sosyalizm de ister istemez burjuva devrimcilerinin attıkları temellere dayandı. Engels der ki:

«Teorik biçimi ile sosyalizm, başlangıçlarında 18 inci Yüzyıldaki büyük Ansiklopedistlerce temelleri atılmış bulunan prensiplerin, daha mantıklı bir sonuca vardırılmak istenen daha ileriye götürülmüş sürekliliğidir.» (E —.: Anti - Dühring, c. I, Felsefe, s. I)

(Devamı var)

HALK DERSLERİ

Dedenin dedikleri :

Dördüncü Ders:

İşçi Milletin Gözünü Açıyor.

Olanlar oluyor. Daha dün bizim köyden bildiğimiz «çarıksız» Mehmet Köylü, şu Kasabadan «göğüsksizin oğlu» Ahmet Esnaf çıkıyor. Beş on ay gözden yitiyor. Ansızın «gurbetten» dönüp geldi mi, tanıyabilirsen aşkolsun! Ahmet o Ahmet, Mehmet o Mehmet değil

Köylü, Esnaf Ahmetle Mehmet kırk yıl Köyde, Kasabada sürünse değişmiyor. Ne Hanyayı, ne Konyayı kavrayamıyor. Giysisini hiç tutma. Bir yerinde sarkan bir ipliğini çektin mi, bütün yamaları yere dökülüyor. Hâşâ min huzur, gizli yerleri çılbacık görünüyor.

İşçi Ahmetle Mehmet basbayağı giyinik. O eski bildiğimiz çulsuz Köylü - Esnaf Ahmet, Mehmet kalkmış ortadan. Yeni İşçi Mehmetle, İşçi Ahmet şahbaz şahbaz kol atıyor alanlarda. Beğenmeyecek neredeyse İşçi Mehmet Köylü Mehmedi.

Ama, kravatlı setre pantalon, ütülü gömlek giydi diye İşçi, züppe de hiç değil. Bizden, canım, İşçi... Mehmetle Ahmet, Adamımız. Bizi de adamı sayıyor, kendisinden biliyor. Köylü, Esnaf Ahmetle Mehmedin de Işçi Ahmet ve Mehmet gibi olmasını diliyor. Yol gösteriyor. Ornek veriyor.

Gâvurun içinden radyo - pikap getiriyor. Ankarasından, İstanbulundan gramofon, plâk getiriyor. İşçi Ahmetle Mehmet. Açıyor, efendime söyleyeyim, kutunun kapağını: «Dinleyin bakalım!» diyor.

Köylü, Esnaf Mehmetle Ahmedin adını duymadığı yerlerin yelleri, havaları esiyor şurada, burada İnsan konuşuyor. Ankara'da konuşuyor, Londra'da, Vaşington'da konuşuyor. Sen Köylü, Esnaf Ahmetle Mehmet: Sivas'ın, Kayseri'nin bağında; Erzurum'un, Siirt'in ormanında, dağında dinliyorsun. Tövbe, tövbe, estağfurullah!

Velhâsıl, anlatmakla bitmez. Var bir iş bu İşçi olanlarda. Ne? Gelin orasını elbirliği ile bu köşede arıyalım. Anlamaya çalışalım işin içyüzünü. Yalnız işin mi? İşçinin de bir içyüzü olacak. Işçinin içyüzü, Köylünün de, Esnafın da içyüzü. Köylü, İşçi, Esnaf etle tırnak. Onları birbirinden ayırmak isteyen kurtlar çok. Asıl işin içyüzü de orada gizli. Onu açığa vurdurmak için, önce İşçiyi: İşçi, Köylü, Esnafla birlikte anlayalım.

DEDE HANDE

Sosyalizm'de Başsız Develik

Hikmet KIVILCIMLI

Küçükburjuva Salıncağı:

Türkiye'nin sağı, solu çeşitli Başsız - Develiklerle dolu olur da, Sosyalizmi bundan kurtulur mu? Yeter ki olaylara azıcık içyüzünden ve sonuçlar açısından bakalım.

«Başsız - Develik»; Küçükburjuvazinin, yahut İlkçağ (Aşiret), Ortaçağ (Derebeği) kalıntılarının tutumudur. Modern Büyük Burjuvazi, her zaman Başlı Devedir. Hemen, bir soğan ya da sarmısak başı olsun bulamazsa yaratır, onun çevresinde derlenip eyleme geçer. İşçi Sınıfı da öyle: derleşik ve disiplinli yürür. Bu davranışlar, Modern üretimin ruhlara dayattığı sosyalleşme gidişinden ileri gelir.

İki Modern Sosyal Sınıf dışındaki bütün Sosyal kümeler, Başsız - Develiğe bayılırlar. Çünkü onların bağımsızca bir baltaya sap olmaları, Toplum çelişkilerine temelli çözüm getirmeleri, yahut o çelişkileri süreklice kontrol edebilmeleri olanaksızdır. O nedenle bir uçtan öbür uca sallanarak bocalarlar. Onların görüş ve davranışları: ilerlemek değil, yerinde sayıyor görünmemek için heyecanlı salıncak safaları ile kendilerini de, başkalarını da şaşkına çevirmektir. O zaman keyiflerine pâyân yoktur.

Başsız - Develiğin Çürük Çelişkisi:

Başsız - Develik içinde iki zıt kutup vardır: Anarşi ile Oportunizm nasıl birbirinin ters - yüzü iseler, tıpkı öyle. Başsız - Develikle Müstebitlikte biri ötekisine kolayca dönüşü'veren birbirinin kaçınılmaz tersi - yüzüdürler. Üretmenciğin kendi Tarlacığı ve kendi Dükkâncığı: hem gerçekte yoksulluğunun bağlayıcı zinciri olarak hiç'tir, hem de «kâinata metelik vermemek» için dayandığı bireycil ve kişicil kuruntularının tükenmez hazinesi olarak hep'tir.

Onun için, sık sık belirtilmelidir. Başsız - Develiğin çıkmazı, birbirini çürütüp, her şeyi tuzbuz ederek yozlaştıran iki ayrılışmaz hezeyanda toplanır: Otorite düşmanlığı + Otorite megalomanlığı! Bu iki zıt kutup birbirini çelmeleyerek bir arada bulunurlar, Ama. Modern Sosyal savaşın gerçekliğine şaşı baktıkları için. Diyalektik «Çelişkilerin bir arada bulunuşu» gerçekliğinden ve yaratıcılığından fersah fersah uzak kalırlar.

Bugün Türkiye Sosyalizminin Başsız - Develiği: öyle dekadan Zâloğlu Rüstem gösterişli bir salıncak yellenmesidir. Bir yanda Bilimcil Sosyalizmin en yaman formüllerini uluorta harcayan Otorite megalomanlığı ile kimseye söz söyletmez. Ötede, Bilimcil Sosyalizmin en alfabetik prensiplerini, ânın gereklerini, derleriş kurallarını, kahramanca çiğneyerek, her türlü Otorite düşmanlığı ile en açık bozgunda zafer havası çalar. Bu tutum onu Ölüm salıncağına acemice binmiş tehlikeler canbazına çevirir.

Başsız - Develiğe dizgin: Proletarya Partisi

Başsız - Develik niteliği sakın şu veya bu kişinin manyaklığına bağlanmasın. O zaman problemin bütün sosyal belirliliği silinmiş olur. Başsız - Develik: senin - benim - onun kişicil hastalığı değildir; bizim - sizin - onların... hepimizin sosyal ölçüde Bireycil eğilimimizdir. Onun için, kişileri kulağından tutup teşhir etmek, bir örnek vermekten başka sonuç veremez. Aydın veya Loş Küçükburjuva eğilimi olarak Başsız - Develik eğilimlerimizi olaylar içinde yakalayıp oldukları gibi çarmıha germek gerekir.

Sosyalizmimizin Başsız - Develik eğilimine en son ve en somut örnekler, Siyasî İktidar Savaşı yapacak gerçek bir Proletarya Partisi probleminde ortalığı kaplayan düşünceler ve davranışlardır... Mesele olağanüstü körkörüne parmağım gözüne oportoda besbellidir. Oportunizmler de, Revizyonizmler de, Anarşizmler de, Absolutizmler de, Ekonomizmler de, Otzovizmler de, Likidasyonizmler de, Menşevizmler de.. hep açık, somut bir Parti Programı çevresinde, sınırları bıçak gibi kesen bir Parti Tüzüğü çerçevesinde, başı kıçı belli, önü sonunu tutan bir gidişle hizâya gelmemek, saf bağlamamaktır.

Bu insanı umutsuzluğa düşürecek kertede tartışılamaz hakikat önünde patlak veren tartışmaların sonsuzluğuna ve sözde daha iyiyi bulmak için hiç bir şey yapmamaktan da kötü: her şeyi yapar ve her şeyi düşünür görünmelere bakın. Bu kargaşalık karga derneğinde, kişi olarak, elbet çok iyi maskelenmiş CİA ajanlarından başka kimseciği parmakla suçlu göstermek büsbütün güçleşiyor.

Aybarizm'in TİP'e Kötülükleri:

TİP içindeki «Sosyalizm»in düşünce ve davranışları ayrı bir konudur. Onun Reformizmde Ortanın Solundan geri, Sendikalizmde ve Parlemantarizmde 100 yıl önceki Bernstein'lardan, Kautsky'lerden ileri yanları: kapalı ve kaypak bir kutu içinde «Sakal'ı Şerif» gibi saklanmak isteniyor. Yalnız «inanmış» saydıkları «Sâdık Kullar», o da şâyet «abdestli» iseler, TİP'in ideolojik «Yamalı Bohça» sına yaklaştırılıp, içindekiler, -olduğu gibi gösterilse ne iyi,- istenildiği gibi anlatılıyor.

TİP'te Program ve Tüzük var. TİP Program ve Tüzüğünün: Bilimcil Sosyalizm ile ilişkili olmadığını herkes kadar TİP ideolokları da bilmezler mi? Buna inanılamaz. Çünkü TİP'in Tüzüğü de, Programı da: henüz TİP için de «Sosyalizm» sözcüğünün yasak edildiği günlerin ürünleridir. O sinik davranışın Program ve Tüzüğü, ister istemez silik düşünceler karalaması olacaktı. Buna kimsenin bir şey dediği yok.

Ancak, bütün insanlık gibi. İşçi Sınıfı için de gelişim önüne geçilemez bir gidiştir. Bu gün hiç kimsecikleri beğenmeyen Çin Devrimciliğinin Lideri Mao bile, daha gerçekçi olduğu günler: Ütopik Sosyalizmden, Anarşizmin babalarından, hattâ burjuva Radikalizminin kırıntılarından yola çıktığını itiraf etmiştir. TİP'in de, emekleyen İşçi Sınıfı ideolojisi olan Ütopik Sosyalizmi olsun çarçabuk bilincine çıkarması, artık birinci görevi olmalı değil midir?

Bu görevin ilk adımı elbet TİP Program ve Tüzüğünün düzeltilmesini yapmaktır.... TİP Program ve Tüzüğünün düzeltilmesi ise, ancak şu kısacık TİP Tarihçesini, çok uzun ve nankör Türkiye Sosyalizm Hareketinin Tarihi ışığında eleştirmekle değerlendirilebilir. Düne dek TİP'te Başı çeken Aybarizm'in bütün marifeti, o eleştiriden kaçmak olmuştur. Bunun için Aybarizm'in tuttuğu en kestirme yolu (yahut çıkmazı) bilmeyen kaldı mı? «Eskilerin kursağı» ve «Yeni Sosyalizm», ve ilh...

O çıkmaz yol, yalnız Aybarizm devesinin boynunu kırmakla kalsaydı, kendi düşen ağlamaz, hattâ hak yerini buldu, denir, geçilirdi. Aybarizm TİP'in primitivizmini (Program ve Tüzük ilkelliğini) dondurup ebedileştirmekle, TİP'i Başsız - Deveye, düşüncesiz davranışlara çevirmek istedi. Bu savrukluğunda epey «başarı» da kazanmadığı söylenemez. TİP'i «dokunulmaz» tabu yapmak canlandırmadı... «Dokunulmaz» olan Hint Parya'larına çevirdi. «Ne kendi eyledi rahat, ne TİP'e verdi huzûr!»

TİP'in Tersine Arınımı:

Bugün TİP için gereken ne dir? Ortaçağ zırhlarını andıran ilkel Program ve Tüzüğünün kabuğu içine kaplumbağaca çekilip kapanmak değildir. Aybarizmin, kimi romantik edebiyat kahramanlıkları uğruna abarttığı «deve kini» de olmamalıdır. Ne yazık ki son TİP Kongresi, Aybarizmin kendisine de iyilik getirmeyen o iki hastalığının izlerini silemedi. TİP'in Teoride ve Pratikte paryalaşmasına, esnaflaşmasına varan sözde «dokunulmazlığı», halktan kopuk biçimcil tabelâ partisi olmasına varmamalıdır. TİP'te Dünya ve Türkiye Sosyalizminin tarihine karşı «kan dâvası» güdülmemelidir.

Kongre bu iki yönde hiç bir ileri adım atamadı. Yangından mal kaçırırca, statükoyu koruma gösterili tutalaklığı bir zafer sandı. Biraz olaylarla göz göze gelinse, o «zafer» ciğin aldatıcılığı anlaşılır. Bütün tarafların Başsız - Develik yarışına kalkmaları, ortadaki bozukluğa ve bozguna bir zafer kaftanı giydirdi. TİP'in Sendikalizm ve Parlemantarizm esnaflığı: «Tezgâh kurtuldu» diye öğündü... Şimdi ne Hint Kumaşları dokunacağı üzerine yeşil umutları hülyâlaştırdı.

Önce bu bir zafer ve başarı değildi. Biçim bakımından zafer olmadı. Çünkü, karşıdakiler Başsız - Develikten bir ân sıyrılabilmiş olsalardı, sonuç tersine dönebilirdi. Sonucun şimdiki yüzü ise, öz bakımından daha acı bir yitiridir. Yüze yakın TİP delegesinin kendiliğinden intihara itilmesi, TIP için gerçek bir kazanç sağladı mı? Hayır, Aybarizmin deve kinine yem oldu. TİP'in içinde gerçek Proletarya çoğunluğunu geliştirmedi. Bir çok eksikleri yanında, TIP'in Sendikalist ve Parlemantarist yanlışlarına panzehir olabilecek bir avuç devrimciyi kaçırttı. «Kaçmasalardı» ayrı konu...

«Bir çok tutarsız, heterojen karışıklık çıkarıcıdan Partiyi arındırdık», denecek. Bu arınmanın, Darvinizmdeki olumlu arınım, Doğal Seleksiyon olup olmadığı bugün belki tartışılabilir. Şimdilik görünebildiği kadarıyla, belli olan şey: TİP'in Aybarcı tezlerine tâvizler sunulduğudur. Bu tutum, yetiştirilip yararlanılabilecek olan Devrimci ortamla kopuşmaktır..

(Devamı var)

ÖTO KRİTİK

BU DA İKİNCİ UYARI...

Orhan MÜSTECAPLI

Ne idüğü belli olmayan bazı Devrimci (!) kişiler; daha doğrusu ne olduğu bizce belli kişiler, Devrimci Gençlik üzerinde etki yaparak «Sosyalist» gazetesinin İstanbul Üniversitesinde satılmasını yasaklatmak (!) için karar aldırmışlar. Bunda başarı sağlayıp, sağlayamayacakları ayrı konu, bunu burada tartışacak değiliz. Bizim asıl üzerinde durmak istediğimiz; bu kişilerin «Sosyalist» teki düşüncelerin. Devrimci Gençlik ve İşçi Sınıfı saflarında yayılmasından neden endişe duyduklarıdır.

«Sosyalist» Gazetesi daha çıkmadan önce Hâkim sınıfın düşmanlığını üzerine çekmiş, I. sayımızda da açıklandığı gibi duvar afişlerimizi yapıştırmak isteyen gençlerden 20 tanesi polis tarafından yakalanarak I. Şubede dayak yemiş ve işkenceye uğramış, ve afişler müsadere edilmiştir. Bu olayı bütün basına duyurduğumuz halde, hiç bir gazetede bu konuda tek bir satır çıkmamıştır. Gazetemizin I. sayısı hakkında üç yazıdan ötürü tahkikat açılmış ve 2. sayımız da toplatılmıştır. Ayrıca bu sayıdaki yazılardan bazıları hakkında da tahkikat açılmıştır. Gazetemizin Anadolu dağıtımını büyük sermayenin elinde bulunan hiçbir bayi teşkilâtı üzerine almamış; İstanbul dağıtımını yapan bayi de, aldığı emir üzerine, gazeteye karşı büyük ilgi olduğu halde, dağıtımı yatırmak için, çeşitli provokasyonlara girişmiştir. Bütün bunlar olağandır, bizleri asla şaşırtmaz ve de yıldırmaz.

Fakat, devrimcilik taslayan kişilerin, devrimci Üniversitelileri (bir kaç kişi de olsa) etkileyerek böyle bir karar aldırabilmeleri, gerçekten düşündürücüdür.

Sosyalist Gazetesi; 1967 yılı başında ilk defa çıkışından beri, Marxist - Leninist teorinin ışığı altında; yurdumuzun ekonomik - sosyal yapısını, politik durumunu. kendine has özelliklerini ve orijinal sınıf çelişkilerini doğru olarak tanımlamak için elinden geleni yapmıştır. İşçi Sınıfımızın politik bakımdan bilinçlenmesini ve iktidar savaşına yönelmesini sağlayabilmek için gerçek bir Proleterya Partisinin gerekliliğini vargücüyle savunmuş; TİP'in böyle bir parti niteliğine kavuşabilmesi için, Dr Hikmet Kıvılcımlı; «Uyarmak için uyanmalı; uyanmak için uyarmalı» kitabı ile, pratikte uygulanması mümkün en somut teklifleri öne sürmüştür. TİP'teki oportünizm belirtilerini ilk defa «Sosyalist» açıklamış ve Tip oportünizmine karşı ilk ve doğru savaşı da o başlatmıştır. Amerikan Emperyalizmine ve yerli ortağı Finans - Kapitalizm ile onların emrindeki AP iktidarına karşı savaşın; başta işçi sınıfımız ve onunla birlikte köylü vatandaşlarımız olmak üzere tüm emekçi Halkımız tarafından benimsenmesi için gerekli mücadele biçimini de ilk olarak «Sosyalist» göstermiş; «İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği» aracılığı ile pratikteki en somut örneklerini vermiştir.

«Sosyalist» gazetesine karşı sağlı, sollu çevrelerin tutumlarının nedenleri, bu doğrularda gizlidir. Gerçek Devrimcilerin, bu konular üzerinde etraflıca düşündükten sonra karar vermeleri gerekir. Aksi halde, yanlış kararların ve davranışların sorumluluları, bunun hesabını er veya geç vereceklerdir.

Sosyalist

DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ

GENÇLİK

Gençliğe suikast!

Geçtiğimiz hafta burjuva gazetelerinin baş sayfaları, iri manşetlerle, hep öğrencilerle ilgili haberler doldurdu:

«Ülkü Ocakları ordudan yardım istedi.», «Mücadele Birliği mensupları polisin himayesinde İstanbul Edebiyat, Fen ve Kimya Fakültelerini işgal edip Edebiyat Fakültesindeki öğrenci temsilcileri seçiminin yapılmasını engelledi.» «Edebiyat Fakültesi Dekanı okulu kapattı, istifa etti.» «Kimya Fakültesi Dekanının istifası için de öğrenciler muhtıra verdi.»

«İki öğrenci yurdu arandı. Aramada tabanca, bıçak, şiş, dinamit, Molotof ele geçirildi. 11 öğrenci göz altına alındı.»

«Rektörler ve Akademi başkanları, öğrenci olaylarının üniversiteyi aştığını ileri sürdü.» «Rektörler; Sunay'la parti liderleri toplansın konuyu görüşsün» dedi.

Ve İçişleri Bakanı yeni tedbirleri açıkladı: «Huysuz öğrenciler askere alınacak.»

«60 öğrenci derneği kapatıldı.»

Son olarak da «Ankara Fen Fakültesi önünde bir grup devrimci genç kurşun yağmuruna tutuldu. Nail Karaçam öldürüldü. İki devrimci genç de (biri ağır Mehmet Demir) yaralandı.

Bütün bu olanlar; öğrencilerin yarattığı olaylar gibi gösterildi. Şimdi bakalım olaylara: Ordudan yardım isteyen kim? Ülkü Ocakları. Fen, Edebiyat, Kimya fakültelerini işgal eden kim? Mücadele Birliği mensupları ve Polis.

Emperyalistler ve ortakları bu olayları neden yaratıyorlar? Bu soru önemli. Yurdumuz bugün iktisadî bir çıkmazın içine girmiştir. Bu krizi atlatmak, geçiştirmek imkânsızdır. Bunu anlayan sömürücü güçler kendileri afişe olmasın, maskeleri düşmesin diye harıl - harıl bir günah tekesi aramaya koyuldular. Yağlı teke Demirel zaten bulunmuştu. Şimdi onun yanına, günahı paylaşacak bir teke daha lâzımdı. Bunu bulmak gerekti.

Şimdi de okul işgal ettirip, yurt basıp, devrimci gençleri öldürüp, bilmem ne halt edip yarattıkları ekonomik politik buhranın nedenini gençliğe bağlamak istiyorlar.

A.B.D. emperyalizmi ve yerli ortakları da böylece her günahtan âzâde olarak sömürüye devam edecek.

Son günlerde devrimci gençliğe yapılan suikastların nedeni oynanmak istenen bu oyundur.

Memleketimizden Manzaralar

FABRİKA HABERLERİ

● **YENİ PAZARDA İLK GREV**

(İSMAİL GÜLDAL BİLDİRİYOR)

Nazilli'nin Yeni Pazar İlçesinde TARİŞ Çırçır Fabrikasında grev başlamıştır. Grev Yürütme Kurulu Başkanı Aydın Çakıner, arkadaşlarımıza şu bilgileri vermiştir:

«17'si kadın, 39'u erkek işçi olmak üzere hâlen fabrikada 56 işçi 7.12.1970 günü greve başladık. Toplu sözleşme müddeti biteli 6 ay olduğu halde fabrika yöneticileri yeni bir toplu sözleşmeye yanaşmamaktadırlar. Ama TARİŞ'in bünyesinde başka bir sarı sendikaya, bize verdikleri hakların 2 -3 katını verdikleri halde bizim isteklerimize yanaşmamaktadır. Bu TAPAR - İŞ Sendikası, grev kırıcılığı yapmaktadır.

Esasen yönetim kurulu üyelerinin Kooperatif müdürlerinden oluşan Genel Başkanı TARİŞ Pamuk Müdürü olan, bu sendikadan farklı bir davranış beklenemezdi. Grevimiz, Yeni Pazar İlçesi tarihinde ilk grevdir. İlçemizdeki müstahsili kışkırtarak grevimizi bozmak istediler. Ancak kararlı tutumumuz karşısında hiçbir şey yapamadılar. Grevimizin yedinci günü oldu. Bütün grev kurulu üyeleri arkadaşlar, günün 24 saatinde görev başındadırlar. Grevimizde haklıyız, kararlıyız ve haklarımızı alıncaya kadar mücadele edeceğiz.»

Yiğit işçilerin bu haklı direnişini yürekten destekleriz.

● **KRİSTAL - CAM FABRİKASI İŞÇİLERİ DİRENİYOR**

Kâğıthane'deki Kristal - Cam Fabrikası'nda 15 Aralık'da başlayan direniş devam ediyor. İşverenin 50 işçiyi, hiçbir sebep göstermeden, ihbar tazminatı ödemeden, keyfi işten atması üzerine işçiler, direnişe başlamışlardır. İşverenin bu keyfi tutumunu protesto eden işçiler, önce işleri yavaşlatmışlar, sonra da oturma grevine başlamışlardır. İşverenin isteği üzerine fabrikaya gelen jandarma, işçileri dışarı çıkartmıştır. Fabrika dışına çadır kuran işçiler, direnişi sürdürmektedirler.

Hâlen işyerinde 230 kadar işçi çalışmaktadır... Bunların 65 - 70 kadarı çocuk yaştadır. İşveren, özellikle çocuk yaştaki işçilerin iş gününü çok ucuza satın almakta, yüksek ısılı fırınların önünde 250 - 300 liraya çalıştırmaktadır. İşçilerin bağlı olduğu Hür Cam - İş Sendikası DİSK'e bağlı bir sendikadır. Sendika yöneticileri ile işveren arasında görüşmelerin devam etmesine rağmen, henüz olumlu bir sonuç alınamamıştır. İşçiler, çıkarılan arkadaşları işe alınmadan direnişe son vermeyeceklerini bildirmişlerdir. Hür Cam - İş Sendikası DİSK'e bağlı olmakla beraber, işçi menfaatları açısından olumlu bir tavır takınamamıştır. Sendikanın aktif bir rol oynamaması, işçilere daha büyük görevler yüklemektedir... İşçilerin direnişte kararlı olmaları bu görevi yüklenmiş olduklarını göstermektedir.

Hayat pahalılığının her geçen gün arttığı, ekonomik ve siyasi bunalımın içine düşüldüğü bu ortamda işverenin keyfi işten çıkarmalarına karşı cam işçilerini daha büyük ve daha güçlü direnişler beklemektedir.

Türk Sinemasında Umut

ABDÜLKADİR PİRHASAN

Yılmaz GÜNEY'in UMUT adlı filminden söz edeceğiz. Ancak UMUT'un bugünkü sinemamızdaki yerini anlayabilmek için önce bugünkü sinemamız üstünde durma zorunluğu var. Söze oradan başlayalım biz de...

Türk sineması, dünyanın en aşağılık sömürüsünün egemen olduğu bir sinemadır. «Aşağılık» sözcüğünü kızgınlıkla kullanılmış bir sıfat, bir sövgü diye almayın. İçerdiği doğru şudur: Türk sinemasındaki sömürü, hakkı olanlarca değil, hakkı olmayanlarca yapılmaktadır! Aslında bütün ülkenin iyileşmez tarihsel hastalığıdır bu... Sinemayı da inmeli ya pan bu hastalıktır..

Toplumumuzun sağlıklı bir kapitalizme geçemediğini biliyoruz. Précapitalist vurguncu, tefeci, tüccar, ağa ile ortak emperyalizmin finans kapital egemenliği ülkeyi sağlıklı bir kapitalist gelişmeden ve onun özgürlük, yasallık, özgür atılım, girişimi yeteneği, üretimin gelişmesi v.b. gibi doğal kazançlarından yoksun etmiştir. Sinemanın yapısı da bu dur doğal olarak. Yeşilçam' da bir söz vardır; «Batan film yoktur, batan yazıhane vardır!» derler. Yazıhane dedikleri prodüktörler, yani özel girişimlerile film üretilmesine yatırım yapan sinema kapitalistleridir. Ger çekten de çoğu kez bunlar batarlar. Ancak yaptıkları film, ne olursa olsun, sürgit kazanır, kazandırır. Kime?.. 1. Stüdyo sahiplerine. 2. Sinema sahiplerine, 3. İşletmecilere, 4. Tefecilere, 5. Başoyunculara...

Stüdyo sahipleri, batılı kapitalist ülkelerden getirttikleri aygıtlardan geçecek film başına aldıkları paradan ötesini düşünmeyen, sinema pazarımızın yüzde altmışının tekelcisi yabancı filme egemenliğine tatlı kârlı dublaicılık yoluyla aracılık eden. kökü dışarda, işbirlikçi finans kapital adamlarıdır... Özel bir ürün olan filmin üretiminde en küçük sorumluluk ya da saygı taşımak şöyle dursun, ola ki iyi bir şey yapılmasını bilinçli bilinçsiz baltalarlar. Hergün ilerleyen sinema dünyasındaki ileri tekniği izlemek gibi bir sorunları da yoktur. Sinema sahipleri büyük kentlerde arsa - mülk, taşrada toprak - mülk sahibi rantiyelerdir. Bir tiyatrocu anlatmıştı... Anadolu'daki bir bahçe sineması sahibine soruyorlar, kaç kişiliktir sineması diye. «Kişili ği bilmem Bey!» diyor «Benim sinema dört dönümdür!» Kazandıklarına göre, sinema yapılarını geliştirip teknik yeniliklerle donatmazlar. Sinema dışına gider aldıkları. Ülkede, birkaç büyük kentin dışındaki çoğu sinema, salonu, ekranı, makinesi, sesi, akustiği (Ne söz!) ile yürekler acısıdır. Anadolu'ya giden film sağlam gelmez kolay kolay. İşletmeci denen komisyoncular, sinemanın en asalak zümresidir. Hiç bir şey katmaz lar üretime; ürünün pazarlamasına aracılık edip aslan payını alırlar. Tefeciler, ülkenin tarihsel sülükleri, sinemanın da haracını yerler. En insaflı faiz haddi yüzde 60'ın üstündedir. Başoyuncular, bir hafta - yirmi gün resim çektirip, arabaları, katları, sevgilileri, metresleri, skandallarıyla yaşayan, bu yaşamları basın'ca sürekli reklâm edilip, halkın, seyirci yığınlarının biraz daha çürütülmesine arac olarak kullanılan kişilerdir.

Sömürünün sürekli biçimde böylesine ters alanlara aktığı, artı - değer'in böylesine çarçur edildiği bir ürün tim kolundan sağlıklı ürün beklemek firengili ana - babadan gürbüz döl beklemek olur... Bütün bu talandan, yağmadan, vurgundan arta kalanlar sinema kapitalistlerine, prodüktöre gelecektir de, o da genişletilmiş yeniden üretime geçecektir! Ayakta kalabilenler ya baba mirasını harcıyanlar, ya stüdyoculuk, sinemacılık, tefecilik, film ithalciliği - karaborsacılığı yapanlar; ya da kendi emeklerile kavrulan basit yeniden üretimci ufak tefek firmalardır. Tefeci - Başoyuncu işbirliği bu sinema kapitalistlerini üretim alanında bir başka biçimde de baskı altında tutar. Her yıl üçyüze yakın film yapılır ülkede. Çoğu kez kimlikleri karanlık, serüvencilere kurdurdukları ve avans bonolarla destekledikleri batıp çıkan firmalarla, çıkarı olan işletmeciler yaratır bu enflâsyonu. İşte sinema kapitalizminin durumu budur ülkede.

Ancak yukarıda kullanılan sağlıklı ürün sözü de yanlışa alınmamalıdır. Sağlıklı ürün, hiç değilse teknik bakımdan eli ayağı düzgün film anlamındadır burada. Aslında bütün sömürü prodüktöre geçse de, bugün köşe başlarını tutmuş kişilerin elinden iyi bir şey çıkacağını ummak budalalıktan da ötedir. Yığınları sürekli zehirleyen, işbirlikçi, bugünkü kaçış sinemasının sorumlularıdır bunlar. İkide bir dert yandıkları sansürün en seviyesizi bunların zevklerinde, kafalarında yatar. Ulusal sinemayı düşünecek yetenekte olmamaları bir yana, kendi pazarlarının yüzde altmışını tekeline geçirmiş batı filmlerine karşı duracak ulusal çıkar bilincinden de yoksundurlar. İstekleri ve anlayışları emperyalist batı sinemasının egemenliğine sığıntı, ona paralel, bağımlı, uydu bir sinemadır. Özgün senaryo ya da film yaratıcılığı istemek söyle dursun tedirgin bile olurlar. Batı filmlerinin senaryolarını kötü biçimde ülkeye uygulamaktan, güçleri yettiğince plân plân o filmleri yenilemekten; oyunları, mizanseni, trükleri v.b. ile o filmlerin beceriksiz, daha da çirkin kopyalarını vermekten öte bir sorunları yoktur. Bu yol daha kazançlı gelir onlara!. Yerli, tarihsel konulara özendiklerinde de yaptıkları bu tür benzetmelerden öteye geçmez. Ara sıra çaba gösteren iyi niyetli yapımcı, yönetmenlerin iyi niyetleri de, kendileri de davulcu öksürüğü gibi kaynar gider arada.

Gelelim sinema emekçilerine. (Devamı var)

● **GREVİ UYGULATTILAR.**

Yarımca Seramik Fabrikasında çalışan 1200 işçimiz, Türk - İş'e bağlı Çimse - İş Sendikasının almış olduğu grev kararını uygulamayı geciktirmesi üzerine oturma grevine başlamışlar, ve Sendikayı, grevi resmen ilân etmek zorunda bırakmışlardır. Daha önce DİSK'e bağlı Serçip - Sendikası üyesi olan işçiler sıkıyönetim sırasında Serçip - İş'in işveren çevrelerine yakın grup tarafından ele geçirilip, tasfiye edilmesinden sonra, Çimse İş'e girmek zorunda bırakılmışlardır.

● **SÜMERBANK İŞÇİLERİ GREVE GİDİYOR.**

Sümerbank'ta çalışan işçilerin kanuni haklarının verilmemesi ve yöneticilerin keyfi davranışları karşısında Sümerbank'a bağlı bütün işyerlerinde greve gidilecektir.

● **YABANCI PETROL ŞİRKETLERİNDE GREV HAZIRLIGI.**

Yabancı petrol şirketlerinde çalışan işçiler, en basit haklarını alamadıklarından grev hazırlıklarına başlamışlardır.

● **SUNAY'A MUHTIRA VERDİLER.**

Adapazarı Demiryolları İşçileri Sendikası Cumhurbaşkanı C. Sunay'a bir muhtıra göndererek siyasi iktidarın işçiler üzerindeki baskısına son vermesini, iş güvenliğinin kalmadığını bildirmişlerdir.

● **ULAŞ - IŞ'E BAGLI İŞÇİLER DİRENECEKLER.**

Ulaş - İş Başkanlığından yapılan açıklamada; Devlet Hava Meydanlarında çalışan işçilerin memur statüsüne sokulması halinde, bütün işyerlerinde greve gidilerek ulaşımın durdurulacağı bildirilmiştir.

● **PERSONEL KANUNUNU PROTESTO ETTİLER.**

Çapa Tıp Fakültesi Kliniklerinde çalışan, Memur, Hemşire, Hizmetli, Lâborant ve Teknisyenler, geçtiğimiz Salı günü bir yürüyüş yaparak Personel Kanununu protesto etmişlerdir.